

— Izhaja ob 4. jutraj. —
Stane mesečno Din 55.—; za in-
samstvo Din 40.— neobvezno.
—
Oglaš po tarifu.
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 3073 in 304, ponoči tudi
št. 3034.
Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 306.
—
Izdatnik: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 249.
—
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri pošt. cen. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.443 - Praha č. 78.180
Wien, Nr. 305.211.

Ljubljana, 24. maja.

Dasiravno ni bilo več popolnoma ne-
znano, da je postala aktualna zadeva
glede ratifikacije nettunskih konvencij,
je vendarle vsa naša javnost presene-
tila vest, da je ministrski svet nenado-
ma vzel v pretes vprašanje ratifikaci-
je in da je v enourni seji sklenil, da se
ratifikacija izvrši ter da se v ta namen
zadeva predloži Narodni skupščini.

Povsem naravno je, da je poročilo,
ki ga vlada ni niti najmanj pripravila
s primernim opozorilom, povzročilo
splošno presenečenje, ki se je seveda
po večini brž prevrglo v ogorčenje.

Izven dvoma je predvsem, da po-
meni ratifikacija nettunskih konvencij
v diplomatskem pogledu naš poraz. To
je dejstvo, ki se da morda olepšati ali
omiliti, ne da se pa zanika. Zakaj za-
dostuje naglasitev, da se je naša dr-
žava upirala ratifikaciji zelo dolgo, da
je vsa naša javnost zahtevala revizijo
nekaterih določb, da pa se sedaj skle-
pa ratifikacija, ne da bi se bile konven-
cije v kakem pogledu spremenile in ne
da bi se ratifikacija vezala s kakršno-
koli protikoncesijo, kakršnokoli ugod-
nosti z druge strani. Ves naš odgovor
proti njej je bil tedaj popolnoma brez
uspelja in je moral nehati brez po-
sitivnega učinka. To se mora vsekakor
označiti kot poraz in po pravici mora-
mo vprašati naše diplomatske predsta-
vitelje, zakaj so zavlačevali ratifi-
kacijo tako dolgo, če so videli pred seboj
nujnost izvršiti jo kljub vsemu.

Znano je, da je Italija v zapadni Ev-
ropi delala razpoloženje zoper nas baš
s trditvijo, da smo napetosti na Jadr-
nu krivi mi, ker sklepamo pogodbe, ki
jih potem ne priznamo, odnosno ne ra-
tificiramo. Tudi to je znano, da je Ita-
lija s tako interpretacijo imela uspeha
in da se je n. pr. z angleške strani za-
htevalo kot samo ob sebi umljivo od
nas, da nettunske konvencije potrdimo
in da pomeni to predpogoj pomirjenja
z Italijo. To se je na angleški strani na-
glašalo vselej, kadar je javnost vzne-
mirila kak nov znak napetosti med na-
šo kraljevino in Italijo od prvega tiran-
skega pakta dalje.

Spričo tega je zelo verjetno, da je
vprašanje inozemskega posojila ven-
darje v zvezi z nepričakovano na-
glo proceduro ratifikacije. Ako se smatra
v nekih krogih na zapadu ratifikacija
kot predpogoj za pomirjenje na Jadr-
nu in na Balkanu, postane notranja
zveza med dovoljvitvo posojila, ki se
daje raje v mirna področja, nego v dr-
žave, ki jim prete konflikti, in ratifi-
kacijo prav zelo verjetna.

Drug razlog je mogel biti ozir na bli-
žajoči se termin 28. julija, ko poteče
rok šestmesečnega podaljšanja prija-
teljske pogodbe z Italijo. Smatra se oči-
vidno, da je naša država dolžna storiti
vse, da se prijateljska pogodba podaljša
in ker se nettunske konvencije ozna-
čujejo zopet kot pogoj za podaljšanje,
sledi iz tega jasno, kake zahteve so se
nam stavile.

Ce le o čem, smo si na jasnem o no-
tranji vrednosti prijateljskega pakta z
Italijo. Poznamo dovolj dobro resnič-
no razpoloženje vodilnih fašističnih
krogov napram naši kraljevini, pozna-
mo načrte in metode, ki jih uporablja
fašizem za barbarsko zatiranje našega
življa onstran državnih meja, zato niti
najmanj ne dvomimo o tem, da bo poli-
tika fašistične diplomacije napram na-
ši kraljevini v bodočnosti ostala kot
doslej, pa naj se prijateljski pakt po-
daljša ali ne. V tem pogledu je vsaka
cena, ki jo plačamo za podaljšanje,
previsoka, nettunske konvencije pa še
prav posebno.

Na zapadu bodo morda naše konce-
sije sprejeli drugače. Tamkaj cenijo
vrednost italijansko - jugoslovenskega
prijateljskega pakta drugače in mu pri-
pisujejo ipak značaj nekakega mirov-
nega in pomirjevalnega instrumenta.
Morda je bil merodajen v precejšnji
meri baš ozir na argumente zapadne
diplomacije.

Taka je danes, ko se odigrava naša
kapitulacija v zadevi nettunskih kon-
vencij, situacija brez olepšavanja in
brez pretiravanja. Z njo se dovršuje
zadnji akt one naše velike nacionalne
nesreče, ki se je pričela z Rapalom;
tamkaj je bila položena prva stopnja za
to, kar se dovršuje te dni. Zato je ra-
zumljivo, da navdaja našo javnost isto
trpko, ogorčeno čustvo odpora, kakor
ob črnih dneh rapalske pogodbe. Joca
Jovanović je sicer zadnji na preda-
vanju v Ljubljani povdaril, da so naj-
hujše določbe italijansko-jugoslovenske
pogodbe v tako imenovanih beograjs-
kih konvencijah, ki smo jih že ratifi-
cirali; ali v celotni situaciji tehta tudi
to drugače spričo dejstva, da smo se
baš ratifikaciji nettunskih konvencij
upirali tako dolgo, sedaj pa v zelo
malo imponujoči obliki ustavili nadalj-
nji odpor.

Spretniši diplomaciji bi takih pora-
zov ne bilo treba doživeti.

O ratifikaciji nettunskih konvencij

Silen odmev v vsej javnosti. — Vesti o zvezi med ratifi-
kacijo in londonskim posojilom. — Kaj pravi vlada?

Beograd, 24. maja, p. Sinočni sklep
ministrskega sveta, da se Narodni
skupščini predloži v ratifikacijo nettun-
ske konvencije, je izzval največjo sen-
zacijo v političnih krogih. Splošno pre-
pričanje je, da nam bo s tem povzro-
čena ogromna škoda in da pomeni zato
ta sklep veliko koncesijo Italiji. Poli-
tični krogi so mnenja, da je bila naša
vlada v veliki stiski, ker je morala pri-
statiti na ratifikacijo nettunskih konven-
cij; med drugim se pojavlja tudi ver-
zija, da je dovolitev novega inozem-
skega posojila v zvezi z ratifikacijo
nettunskih konvencij. Zdi se pa, da bo
ta velika žrtve od naše strani zaman,
ker vprašanje posojila bržkone ne bo
tako povolno rešeno, kakor skuša vla-
da predstavljati javnosti. Sam finančni
minister dr. Bogdan Marković je izja-
vil, da posojilo še ni gotovo.

V vladnih krogih pa zatrjujejo, da je
vlada sprejela sklep o ratifikaciji na
lastno inicijativno brez kakšnega pritiska
od druge strani. Predsednik vlade gos-
pod Velja Vukičević je izjavil novinar-
jem, da se je to zgodilo predvsem za-
radi poslova, ki so bili v zastoju in so
se morali izvršiti.

„Prava in popolna kapitulacija pred Italijo“
Svetozar Pribičević o nameravani ratifikaciji nettunskih kon-
vencij. — Vlada srbijanskih strank ne more prevzeti take
usodne odgovornosti

Zagreb, 24. maja, r. Danes dopoldne
je dospel semkaj iz Beograda g. Svetozar
Pribičević. V Grand-hotelu, kjer se
je nastanil, je sprejel vsašega poročev-
valca in mu dal več izjav o aktualnih
vprašanjih.

O včerajšnjem sklepu ministrskega
sveta, ki je pooblastil zunanjega mini-
stra dr. Marinkovića, da predloži Na-
rodni skupščini ratifikacijo nettunskih
konvencij, je g. Pribičević izjavil sle-
deče:

„Ta sklep vlade je prišel povsem
nepričakovano in mora izzvati največjo
pozornost v vsej naši javnosti. Ne da
bi se spuščal v sam meritum teh kon-
vencij, moram zgolj s formalne strani
ugotoviti, da je to prava in popolna ka-
pitulacija pred Italijo, če bodo te kon-
vencije predložene Narodni skupščini

„Bodite pripravljeni! Mogoče je, da vas
bo potrebovala domovina, da izpolnijo svo-
jo boljše usodo! Iz vrst udeležencev eks-
pedicije so se čuli klic: upamo, da se to
zgodí kmalu!“

Pred mestno hišo, kamor so odšli udele-
ženci ekspedicije pred svojim odhodom, je

Italijani segajo po Dalmaciji

O priliki zleta italijanskih dobrovoljcev v Zader so v Jakinu
proglasili našo Dalmacijo za bodočo italijansko posest

Rim, 24. maja s. Skupina italijanskih vol-
nih dobrovoljcev in vojni invalidov pri-
bližno 500 oseb je danes odpotovala iz Ja-
kina v Zadar. Ob tej priliki objavlja fašis-
tični tisk članke z naslovom: »Naša Dal-
macija«.

Poveljnik zbora v Jakinu je nagovoril
skupino pri njenem odhodu z besedami:
»Bodite pripravljeni! Mogoče je, da vas
bo potrebovala domovina, da izpolnijo svo-
jo boljše usodo! Iz vrst udeležencev eks-
pedicije so se čuli klic: upamo, da se to
zgodí kmalu!“

Pred mestno hišo, kamor so odšli udele-
ženci ekspedicije pred svojim odhodom, je

Dr. Beneš na povratku v Prago

Nemški uradni komunikie ugotavlja normalen razplet odnošajev
med CSR in Nemčijo

Berlin, 24. maja. (be.) Davi je odpotoval
českoslovaški zunanji minister dr. Beneš v
Prago. Pogajanja, ki so poročila dobre re-
zultate, se bodo nadaljevala pozneje v Ze-
nevi.

Berlin, 24. maja. (be.) Obisk českoslovaš-
kega zunanjega ministra dr. Beneša se je
končal z banketom, ki ga je priredilo čes-
koslovaško poslanstvo. Državni tajnik von
Schubert je priredil na čast dr. Benešu ko-
silo, katerega so se udeležili državni kan-
cler, minister trgovine, predsednik državne
banke in druge politične osebnosti.

Berlin, 24. maja. s. Wolfsov urad poroča:

Preganjanje slovenske duhovščine v Italiji

Reka, 24. maja. b. Iz Trnovega pri Ilir-
ski Bistrici poročajo, da so orožniki v pre-
teklem tednu aretirali tamkajšnjega kapla-
na Stadlerja. Obdolžili so ga, da je v ne-
deljo 14. t. m. pridigal v Bistrici v proti-
italijanskem duhu. Vest o aretaciji kaplana
Stadlerja, ki je bil med prebivalstvom zelo
priljubljen in ki je bil splošno znan kot
veren človek, je napravila velik vtis.

Costes in Le Brix odletela v Varšavo

Beograd, 24. maja p. Francoska letalca
Costes in Le Brix, ki sta včeraj dospela v
Beograd, sta danes ob 1. popoldne kljub
slabemu vremenu odletela proti Varšavi.

V vrstah opozicije je izzval sklep
ministrskega sveta veliko ogorčenje.
Opozicija naglašja, da je ta sklep ena
najhujših provokacij, ker se zahteva
ratifikacijo nettunskih konvencij v ča-
su, ko so politični odnošaji že itak do
skrajnosti napeti. Opozicija povdarja,
da bo proti vladi nastopila z vsemi
sredstvi, ki so ji na razpolago, da pre-
preči njen namen. Nocoj se je v poli-
tičnih krogih govorilo, da je položaj zu-
nanjega ministra dr. Marinkovića moč-
no ogrožen.

Zagreb, 24. maja. č. »Jutarnji List«
poroča na prvi strani pod naslovom
»Kapitulacija«, da je vlada pristala na
ratifikacijo nettunskih konvencij pod
pritiskom inozemskih posojilodajalcev.
Ker gre za sporazum med Anglijo in
Italijo, je bil izvršen pritisk na našo
vlado, da izvede ratifikacijo nettunskih
konvencij ali pa se vsaj obveže, da jih
bo predložila Narodni skupščini v ra-
tifikacijo.

Istočasno poroča »Jutarnji List« iz
Splita, da so Italijani pričeli z živahno
propagando, zlasti na otokih severne
Dalmacije, kjer zbirajo med našimi dr-
žavljeni podpise za optiranje za Italijo.

prej, preden bo rešen ves kompleks
vprašanj, tičočih se naših odnošajev do
Italije. Vsakdo si lahko predstavlja,
kakšen odmev mora roditi v državi, če
stavi te konvencije na dnevni red vla-
de, ki je v glavnem sestavljena iz srbij-
anskih strank. Ta vlada ne bi smela
prevzeti nase odgovornosti za reševa-
nje tega vprašanja, ker mora to v osta-
lih delih naroda ustvariti prepričanje,
da je izdala naše interese Italiji. Vpra-
šanje nettunskih konvencij, kakor sploh
vprašanje odnošajev do Italije je tako
veliko in tako važno, da bi se ne smelo
reševati brez sporazuma vseh glavnih
strank, ki predstavljajo naš celokupni
narod. To je tako važnega pomena, ka-
kor je bilo o priliki mirovne konferen-
ce vprašanje naših državnih meja.»

Italijani segajo po Dalmaciji

O priliki zleta italijanskih dobrovoljcev v Zader so v Jakinu
proglasili našo Dalmacijo za bodočo italijansko posest

Rim, 24. maja s. Skupina italijanskih vol-
nih dobrovoljcev in vojni invalidov pri-
bližno 500 oseb je danes odpotovala iz Ja-
kina v Zadar. Ob tej priliki objavlja fašis-
tični tisk članke z naslovom: »Naša Dal-
macija«.

Poveljnik zbora v Jakinu je nagovoril
skupino pri njenem odhodu z besedami:
»Bodite pripravljeni! Mogoče je, da vas
bo potrebovala domovina, da izpolnijo svo-
jo boljše usodo! Iz vrst udeležencev eks-
pedicije so se čuli klic: upamo, da se to
zgodí kmalu!“

Pred mestno hišo, kamor so odšli udele-
ženci ekspedicije pred svojim odhodom, je

Dr. Beneš na povratku v Prago

Nemški uradni komunikie ugotavlja normalen razplet odnošajev
med CSR in Nemčijo

Berlin, 24. maja. (be.) Davi je odpotoval
českoslovaški zunanji minister dr. Beneš v
Prago. Pogajanja, ki so poročila dobre re-
zultate, se bodo nadaljevala pozneje v Ze-
nevi.

Berlin, 24. maja. (be.) Obisk českoslovaš-
kega zunanjega ministra dr. Beneša se je
končal z banketom, ki ga je priredilo čes-
koslovaško poslanstvo. Državni tajnik von
Schubert je priredil na čast dr. Benešu ko-
silo, katerega so se udeležili državni kan-
cler, minister trgovine, predsednik državne
banke in druge politične osebnosti.

Berlin, 24. maja. s. Wolfsov urad poroča:

Kralj v Negotinu

Beograd, 24. maja. p. Iz Negotina poroča-
jo, da se je včeraj popolnoma tjakaj pripeljal
z dvornim vlakom kralj. Na kolodvoru so ga
sprejeli komandant mesta, sreski poglavar in
mnogostevilno občinstvo. Čeprav se ni vede-
lo za točen prihod kralja, vendar ga je pri-
čakovala na kolodvoru že od 8. zvečer velika
mnogica občinstva. Danes dopoldne se je vr-
šila v tamošnji cerkvi sveta služba božja, ki
so ji prisostvovali kralj in predstavniki
vseh oblasti.

Umor v Južni Srbiji

Beograd, 24. maja. p. V pretekli noči je
bil umorjen blaginjak trunske občine na
Ovčjem polju Aleksander Sečerinović. Našli
so ga vsega prebodenega od nožev. Ni še
pojasnjeno, ali gre za roparski ali za poli-
tični umor.

Osamosvojitve prečanskih davidovičevcev

Velika nervoznost v beograjskem vodstvu demokratske
stranke. — Pritisk poslancev na organizacije. — Stepan
Radić o pokretu

Beograd, 24. maja. n. Odločen nastop da-
vidovičevih demokratov v osiškli oblasti je
povzročil pri vodstvu stranke večje razbur-
jenje, kakor ga na zunaj priznavajo. Vod-
stvo stranke je prvotno skušalo ta pokret,
ki je izraz skrajnega nezadovoljstva, ki vlada
že delj časa med davidovičevimi demokrati
v prečanskih krajih, negirati in ga je ho-
telo naslikati kot zadevo osebnih ambicij po-
sameznikov. Tako je včerajšnja »Politika«
poročala, da zasleduje dr. Oreb, predsednik
oblastne organizacije demokratske stranke
v osiškli oblasti, pri tem le osebne cilje. Dr.
Ivan Oreb je danes glede na to trditve »Po-
litike« podal izjavo, v kateri označuje tako
natolevanje kot ogabno laž, ki jo najodlo-
nejše zavrača. Vodstvo stranke bo dobilo
odgovor 28. t. m., ko se bo vršil v Osijeku
sklicani shod davidovičevih pristašev, ki bo-
do odobrili njegovo stališče. Prav tako za-
vraca dr. Oreb trditve strankinega vodstva,
češ, da stoji v tem pokretu popolnoma osam-
ljen. V dokaz, da se strinjajo ne samo po-
samezniki, marveč skoraj vse organizacije
stranke v prečanskih krajih z njim, navaja
dr. Oreb številna pisma, ki jih prejema iz
raznih krajev Hrvatske, Slavonije, Dalmacije
in Primorja, pa celo iz Beograda, v katerih
vsi brez izjeme odobravajo njegovo postop-
anje.

Vodstvo stranke si na vse mogoče načine
prizadeva, da bi ta katastrofalen pokret
ustavilo. Prečanski poslanci so dobili od
strankinega vodstva nalog, naj pismeno in
osebno intervenirajo pri uglednih pristaših

in jih pregovore, naj se nikar ne priključijo
akciji dr. Oreba. Poslanca dr. Angelinović
in dr. Ribar sta danes poslala tudi vsem za-
grebškim listom pisma, v katerih naglašata,
da izjav, ki so padle na zborovanju v Sla-
vonski Slatini, ne odobrava noben pravi pri-
staški demokratske stranke. Način, kako je
nastopil dr. Oreb, se bo maševal nad njim
samim. Dalje naglašata, da bi bil moral dr.
Oreb s svojimi nepremišljenimi izjavami po-
čakati vsaj do konference, ki je sklicana za
dne 3. junija v Zagrebu. Končno apelirata na
vse organizacije na Hrvatskem, Slavoniji in
Dalmaciji, naj pošljejo svoje delegate na to
konferenco in tam izrazijo svoje želje, naj
pa se nikar ne dajo zavesti na stranpota.

Zagreb, 24. maja. n. G. Stepan Radić je
danes popoldne sprejel novinarje in jim na
vprašanje, kako stališče zavzema KDK k
pokretu med prečanskimi davidovičevci za
prestop v KDK, izjavil: Mi bomo pozdravili
njihovo sodelovanje, ker vidimo da so to
poštenjaki, ki niso mogli več prenašati po-
polnoma napačne politike beograjskega vod-
stva. Nam je popolnoma vseeno, ali se zdru-
žijo prečanski davidovičevci v posebno sku-
pino, ki bo podpirala KDK, ali pa stopijo bo-
disi v HSS ali SDS. Vse pokret pa je zna-
čilen izraz težke situacije, pa tudi izraz od-
nošajev do srbijanskih strank. Narod je za-
el premisljati, ali naj še nadalje podpira
hegemonistične srbijanske stranke, ali pa
naj se država uredi na novi podlagi po na-
čelu enakosti in ravnopravnosti.

„Posojilo v Angliji še ni zaključeno“

Finančni minister sam priznava, da bo treba odpraviti
še mnogo zaprek in da ne ve, kdaj se bo to zgodilo

Beograd, 24. maja p. V političnih krogih
je izzvalo danes veliko senzacijo poročilo
»Politike« iz Pariza o stanju pogajanj za
inozemsko posojilo. Dočim je namreč vla-
da zlasti zadnje dni stalno širila vesti, da
so pogajanja za posojilo kolikortoliko kon-
čana in da je treba opraviti le še zadnje
formalnosti, objavlja sedaj »Politika« sle-
deče informacije, ki jih je dal sam finan-
čni minister dr. Marković, ki se že nekaj
časa mudi v francoski prestolnici. Mini-
ster dr. Marković izjavlja: »Posojilo v An-
gliji še ni zaključeno. Ne morem še točno
reči, kdaj bo zaključeno, ker se pogajanja
nadaljujejo in se predelava materijal.
Stvari so v teku. Stori sem vse, da se vsa
vprašanja regulirajo pravo, nego nastopijo
parlamentarne počitnice, ki trajajo več me-
secev.«

Minister je dalje povdaril, da je glede

naših predvojnih dolgov v Franciji dose-
žen kompromis, da se to sporno vprašanje
izroči haškemu mednarodnemu sodišču.
Kar pa se tiče naših vojnih dolgov, ki zna-
šajo poludrugo milijardo frankov, se še išče
baza za sporazum, kako bi se dobil ugod-
nejši amortizacijski načrt. Francoska vla-
da kaže dobro razumevanje naše situacije.

Finančni minister dr. Marković ostane še
najmanj teden dni v Parizu. V političnih
krogih smatrajo, da namigavanje finančne-
ga ministra dr. Markovića o počitnicah, ki
trajajo več mesecev, značijo, da v Londonu
še ni prišlo do nikakšnega konkretnega
sporazuma in da je vprašanje posojila še
v zraku. Upniki zahtevajo vedno nove ga-
rancije, postavljajo vedno nove zahteve in
zdi se, da je tudi najnovejša akcija glede
nettunskih konvencij v neposredni zvezi z
londonskimi pogajanjmi.

Kako bo izvedena stabilizacija dinarja

Izjava aktivnega ministra o vladnih načrtih. — Finančni mini-
ster razpravlja v Parizu tudi o tem vprašanju. — Vrednost di-
narja ostane nespremenjena

Beograd, 24. maja p. K vprašanju stabili-
zacije dinarja izjavljajo v vladnih krogih,
da zaključitev novega posojila še ni izvr-
šena, ker so postavljeni od strani Rothschild-
ove skupine gotovi pogoji, o katerih bo
vlada te dni razpravljala. O vprašanju sta-
bilizacije dinarja, se bo razpravljalo tudi
jutri v širšem upravnem odboru Narodne
banke. Eden izmed članov vlade je danes
izjavil novinarjem, da se ima stabilizacija
izvesti na podlagi sedanjega tečaja dinarja
Načelno je bil v tem oziru že dosežen spo-
razum s posojilodajalci. Sedaj so na dnevnem
redu še nekatera vprašanja, o katerih
razpravlja finančni minister v Franciji. Na
vprašanje novinarjev, ali bo tudi Francija
izvršila stabilizacijo, je odgovoril, da se v
Parizu na tem dela, ker je Francija stvarno
že stabilizirala svoje stanje. Tudi mi bomo
stabilizacijo izvedli po vzorcu drugih držav

Znano je, da je Društvo narodov že prej
izdelalo glavne smernice za stabilizacijo
valut. Te smernice so splošneje značaja
za vse in imajo dejansko namen doseči v
stabiliziranju valut unifikacijo. Upniki v
Angliji in Amriki polagajo pri dovoljevanju
posojil glavno važnost na izenačenje v vseh
državah, tako da bi bila stalnost stabiliza-
cije zagotovljena na podlagi obstoječega
dejanskega stanja. Mi bomo našo stabiliza-
cijo izvedli v tem duhu in kar je najvažnej-
še, naši Narodni banki bo nadalje zagoto-
vljena avtoriteta, ki jo je dosegla s svojim
dolgoletnim delom.

Stabilizacija francoskega franka

Pariz, 24. maja (be.) »Echo de Paris« piše, da
namerava izvesti vlada valuto reformo in sta-
bilizacijo franka brez pomoči zunanjih posojil in
brez obziranja kreditov drugih emisijskih bank.

Dr. Kramar v Dubrovniku

Dubrovnik, 24. maja č. Davi ob 6. je pri-
spel v Dubrovnik s sarajevskim brzoval-
kom dr. Karel Kramar. Na kolodvoru so ga
sprejeli zastopniki naših civilnih in voja-
skih oblasti z velikim županom Kneževićem
na čelu, českoslovaški generalni konzul, za-
stopniki českoslovaške kolonije in mnoge
drugega občinstva. S kolodvorja se je od-
peljal dr. Kramar z velikim županom v av-
tomobilu v kopališče Kupari, kjer so ga
sprejeli mnogostevilni českoslovaški leto-
viščarji. Dr. Kramar odpotuje v nedeljo na-
zaj v Prago, kamor ga kličejo nujni posli.

Poslanci KDK v Dalmaciji

Zagreb, 24. maja n. Danes ob 8.15 sta
odpotovala Svetozar Pribičević in Stepan
Radić v spremstvu poslancev Avgusta Ko-
stića, dr. Predavca, dr. Krnjevića ter
ostalih članov KDK, ki so člani interparla-
mentarne delegacije za sodelovanje s Če-
škoslovaško, v Splitu oziroma v Dubrovniku.
V Splitu se poslanci KDK ne bodo ustavili
za dalje časa, temveč bodo nadaljevali svo-
jo pot s parnikom v Dubrovnik, kjer se bo-
do nadaljevala interparlamentarne konfe-
rence s českoslovaško delegacijo.

Protitalijanske demonstracije v Innsbrucku

Demonstranti sneli italijansko zastavo, kateri je moralo avstrijsko vojaštvo izkazati predpisano čast

Dunaj, 24. maja. (du.) Povodom obletnice vstopa Italije v svetovno vojno so izbruhnili v Innsbrucku protitalijanske demonstracije, ki so dovedle do težkega incidenta.

Glasom uradnega poročila je tamkajšnji italijanski konzulat razobrazil zastonj, kar je smatralo več skupin mladih ljudi za izzivanje. Mladina je prepevala narodne pesmi, odšla pred generalni konzulat in demonstrirala proti Italiji. Dva demonstranta sta strgala italijansko zastavo s konzulata. Takoj po tem dogodku je vodja italijanskega generalnega konzulata Riccardi zahteval, naj se takoj zastava zopet izobesi in naj se ji izkaže vojaška

čast, kateri zahtevi je bilo takoj udovoljeno. Deželni glavar je izrekel generalnemu konzulu svoje obžalovanje nad incidentom. Uvedena je bila takoj preiskava, da se dožene krivci. Politični krogi obžalujejo ta incident in smatrajo, da je bil nepotreben in da bo le škodil ugledu tirolskega prebivalstva v inozemstvu. Mirno prebivalstvo obsoja ta incident najstrožje.

Zvečer so se demonstracije ponovile predvsem zaradi proglašanja deželne vlade, ki obžaluje incident. Demonstranti so vzklikali proti fašistični Italiji in Mussoliniju, kakor tudi proti policiji. Policija je aretirala 14 oseb, ki pa jih je pozneje izpustila.

Atentat v Buenos Airesih izvršili protifašisti

Veliko število žrtev. — Številne aretacije. — Argentinska vlada obžaluje atentat

Buenos Aires, 24. maja. o. Vsi današnji listi poročajo obširno o večeršnjem atentatu na tukajšnji konzulat ter ga obsojajo. Na podlagi natančnih ugotovitev je dognano, da je bilo zaradi atentata 9 človeških žrtev in da je bilo ranjenih 41 oseb. Zunanji minister dr. Callardo je takoj brzojavil Mussoliniju ter izrazil globoko obžalovanje argentinske vlade. Policija si prizadeva, da bi izsledila atentatorje. Vsi tajni policijski agentje so mobilizirani. Aretiranih je bilo mnogo pristašev protifašistov, anarhistov in komunistov. Oblasti so jih zaslišale, naka pa so bili vsi zopet izpuščeni. Pač pa prihaja iz Assumpcion veta, da je bil tam aretiran Italijan Nino Sacco, katerega oblasti sumijo, da je v zvezi s atentatorji. Po vseh doseda-

njih ugotovitvah je sklepati, da so atentat izvršili protifašisti. Lastnik lekarne, v kateri je bila par ur po atentatu najdena bomba, ki pa ni eksplodirala (prva poročila niso bila točna), je predsednik neke tukajšnje fašistične organizacije.

Buenos Aires, 24. maja. (be.) Po dodatnih poročilih je zahteval atentat na italijanski konzulat 22 mrtvih in nad 50 ranjenih. Atentatorji so hoteli ubiti italijanskega poslanika, ki se je rešil s tem, da je prišel nekoliko minut kasneje v poslopje.

Buenos Aires, 24. maja. (10.) Italijanski poslanik je izjavil, da so zadnji atentat na italijanski konzulat izvedli protifašisti, ki so odgovorni za atentat v Milanu.

Nobile ni dosegel smotra svoje ekspedicije

»Italia« je sicer dospela na severni tečaj, ni pa mogla pristati. Znanstvene uspehe njegove ekspedicije je treba torej vzeti s precejšnjo skepsjo

Kingsbay, 24. maja. (ri.) General Nobile poroča brezničnim potom, da je dospel danes ob 0.30 na severni tečaj, kjer je spustil italijansko zastavo in križ, ki mu ga je izročil papež. Zrakoplov ni pristal in se vrača po poti, ki je bila že prej naznanjena, v izhodno točko.

Oslo, 24. maja s. Zrakoplov »Italia« je v noči od večerja na danes med prvo in drugo uro preletel severni tečaj. Zrakoplov je sedaj na povratku na Spitzbergo.

Rim, 24. maja s. General Nobile je državnemu podtajniku za zrakoplovstvo in mornarico sporočil, da je davi ob 1.15 dosegel severni tečaj in da je ob 1.20 vrzel iz letala italijansko zastavo, deset minut kasneje pa papežev križ. Tudi italijanski kraji je dobil sporočilo o uspelem poletu na severni tečaj. Papež je sprejel naslednjo brzojavko: »Danes 24. maja ob 1.30 smo z veliko ganjenostjo vržili na led severnega tečaja križ, ki ste ga nam zaupali. Jaz in moji spremljevalci vam izražamo svojo veliko zahvalnost za visoko mislijo, ki ste nam jo poverili. Nobile.« Svoji ženi je general

Nobile poslal naslednjo brzojavko: »1000 poljubov tebi in Mariji in prisrčen pozdrav rodbinam vseh mojih ljubih spremljevalcev.«

Oslo, 24. maja s. »Italia« je bila po brzojavki majorja Valinija zaradi snežnih viharjev prisiljena vzeti smer proti norveški obali. General Nobile je majorja Valinija obvestil, naj pripravi vse, da bo mogla »Italia« pristati v Vatsö. Iz sporočil generala Nobila je razvidno, da se mu ni posrečilo pristati na polarnem ledu, kakor je to nameraval. Očitno mu niso tega dopuščale vremenske razmere. Brez pristanka na polarnem ledu je izključeno dosegel znanstvenih raziskovalnih uspehov. Dokaz, da se more preleteti severni tečaj, pa je do prinesel že sam Nobile in tudi Byrd.

Kingsbay, 24. maja s. Protivetrovi, ki so kmalu po startu »Italije« nastopili, so prisilili generala Nobila, da je moral izpremeniti smer in da je moral namesto naravnost na severni tečaj leteti najprej proti severni obali Greenlandije.

Anglija in pakt proti vojni

Vprašanje protivojnega pakta, ki ga je prvotno sprožil Briand, a ga za njim povzel in spravi v drugo, širšo obliko ameriški državni tajnik za zunanje zadeve Kellog, stopa v novo, odločilno fazo.

Za Nemčijo, ki se ji je čudovito mudilo, je zdaj odgovorila tudi Velika Britanija na ameriško noto vsem veleislam izven Rusije. Prve vesti, ki so jih razširjale informacijske agence, so nečisto predstavile angleško stališče kot popoln pristane na Kellogov osnutek. Če pazljivo prečitamo besedilo britske note, ki jo je izročil v soboto državni tajnik za zunanje zadeve sir Austen Chamberlain veleposlaniku Zedinjenih držav v Londonu, vidimo, da so Anglija in njeni dominijoni v načelu pripravljene skleniti tak pakt, kot ga predlaga Kellog, toda pod pogoji, ki so skoro na las podobni znanim francoskim omejitvam, čeprav se ne izražajo z enako jasnostjo in v manj odločni obliki.

Velika Britanija stoji na stališču, da imajo vse države, ki bodo pakt podpisale, naravno in samo po sebi umevno pravico skrbeti za lastno obrambo. Smatra pa, da zadostuje ta načelna ugotovitev, ki jo je napravil tudi Kellog sam v svojem znanem govoru pred ameriško družbo za mednarodno pravo 28. aprila t. l. Prav tako daje britanska vlada prav francoski zahtevi, da morajo dobiti vse podpisnice pakta proste roke proti državi, ki bi pogodbu preloмила. Vendar se ji tudi ta omejitev zdi umevna sama po sebi, vendar česar je ni potrebno vpisati v sam tekst pakta, če se na drug jasn način to načelo ugotovi.

Z veliko odločnostjo izraža Chamberlain angleško stališče napram že obstoječim pogodbam, ki vežejo angleško vlado. Doslovno pravi nota v točki IX: »Spoštovanje britanske vlade nampram obveznostim, ki izhajajo iz pakta Društva narodov in locarnskih pogodb, je temeljno... Za britansko javnost je skrupulozno spoštovanje teh obveznosti tako veliko, da bi vlada Nj. Veličanstva želela, da se vnese v tekst pogodbe klavzula, kakršno predlaga čl. 4 francoskega načrta.«

V razliki od Francije smatra Anglija za nepotrebno, da bi morale vse države sveta pristopiti k protivojni pogodbi, preden bi stopila v veljavo. Vendar

pa misli, da bi bilo jako neugodno, če se nekatere evropske države, s katerimi so sile, ki nameravajo pristopiti k novi pogodbi, že v ozkih odnosih v sled prejšnjih pogodb, ne bi priključile protivojnemu paktu. Toda angleška vlada »ne vidi razlogov, zakaj te države ne bi rade sprejele določil tega pakta.«

Nova in značilna pri angleškem odgovoru je postavitev neke vrste Monroejeve doktrine za Veliko Britanijo. Chamberlainova nota pravi v točki X, »da obstoje gotove dežele v svetu, katerih prosep in integriteta so v posebnem in življenjskem interesu za mir in varnost Velike Britanije«. Anglija izjavlja, da »ne bi mogla trpeti nobene intervencije v teh krajih« in da »pomni njihova obramba proti slehernemu napadu za britski imperij ukrep samobrambe«. Zato opozarja, da bo sprejela novi pakt »samo pod izrecnim pogojem, da ne bo tvoril nikakega preudica njeni svobodni akciji v tem pogledu«. Ta točka se mora smatrati kot angleški pandan ameriške Monroejeve doktrine. Velika Britanija misli pri tem na Egipt in Sueški prekop ter gotovo tudi na druge važne postojanke za ohranitev britske svetovne sile.

Končno izjavlja londonska vlada, da je pripravljena stopiti z v poštev prihajajočimi vladami v pogajanja, ki so potrebna za sklenitev mirovnega pakta, ter pristavlja, da se načelno strinja z njo tudi vlade britanskih dominijonov in Indije.

Taka je torej kratka vsebina angleškega odgovora na Kellogovo ponudbo. Anglija načelno sprejema ameriško besedilo protivojnega pakta. Zahteva v njem samo eno izpremembo, zato pa smatra za potrebno, da se na drug način, morda v uvodu k samemu besedilu ali pa v posebnih izjavah ugotove ona načela, oziroma omejitve, ki jih želi Francija in Anglija in ki je njihovo upravičenost deloma priznal že Kellog sam v svojem govoru.

Angleško stališče je velikega pomena za države srednje Evrope, ki odobravajo znane francoske omejitve. Države Male antante in Poljska so gotovo v veseljem pripravljene pristopiti k protivojnemu paktu, toda morajo biti v prvi vrsti sploh pravočasno povabljenе, drugi se z novim paktom ne smejo razveljaviti one pogodbe, ki so jih iz vidika lastne in splošne varnosti že sklenile med seboj in z drugimi silami, posebno s Francijo. Te pogodbe so vse mirovnega značaja, so registrirane pri

Društvu narodov in spadajo popolnoma v okvir temeljnih pravil in idej ženevske institucije. Britanska vlada v svojem odgovoru izrecno naglašja, da je udeležba teh sil pri protivojnem paktu ne samo zaželjena, marveč tudi potrebna. S to konstatcijo se presecejo razne intrige in škodoželjna pričakovanja, ki so jih naši neprijatelji razširjali, ko je bil objavljen Kellogov predlog.

Trdno smo prepričani, da bo Velika Britanija v tem oziru vztrajala na svojem stališču, posebno pa smo gotovi, da bo ostala Francija solidarna s svojimi zaveznicami. Vsled tega smejo države Male antante in Poljska mirno in z zaupanjem zreti na sedanja pogajanja med velesilami za sklenitev protivojnega pakta.

Novi šolski zakoni

Beograd, 24. maja. 6. Prosvetni minister Milan Grol je izjavil o novem zakonu o srednjih šolah, da bodo najvažnejše v njem določbe, ki bodo omogočale rigorozno presojo kvalifikacije srednješolskih učiteljev. Srednješolski pouk bo po novem zakonu mnogo bolj praktično urejen, kakor je danes. S tem zakonom bo izvedena tudi redukcija srednjih šol.

Novi zakon o univerzah bo uredil vprašanje izpitov in predavanj na vseh univerzah. Istočasno bo enotno urejeno tudi vprašanje avtonomije univerz. Uredilo se bo udi vprašanje višje pedagoške šole s posebnim ozirom na praktično naobrazbo.

Minister Grol je izjavil svojim prijateljem, da bodo novi šolski zakoni predloženi Narodni skupščini še letos v jeseni.

Kongres JČLig v Plzinu

Beograd, 24. maja. p. Od 10. do 13. junija se bo vršil v Plzinu kongres vseh JČL in JČL obeh držav. Naše prometno ministristvo je dovolilo udeležencem kongresa na naših železnica četrtnsko vožnjo, na češkoslovaških železnica pa je dovoljeno 50% popusta. Udeleženci kongresa bodo od 13. do 15. junija posestili v Brnu razstavo sodobne češkoslovaške kulture.

Otvoritev razstave v Skoplju

Beograd, 24. maja. p. Iz Skoplja poročajo, da je bila tamkajšnja slovesno odprta prva tekstilna in gospodarska razstava Južne Srbije.

Priprave za ženovsko zasedanje

Ženeva, 24. maja. (ri.) Tukajšnji politični krogi povdarjajo, da bo prihodnji sestanek sveta Društva narodov velike važnosti. Svet Društva narodov bo razpravljal o vprašanju albanske manjšine v Grčiji in o stališču italijanske vlade, ki ga zavzema v tem vprašanju.

Povečanje ameriške trgovinske mornarice

Washington, 24. maja. (ri.) Predsednik Coolidge je podpisal zakon, glasil katerega se obnavlja vladna trgovinska mornarica in potroji kredit za gradnjo novih trgovin. Ladij, ki znaša sedaj 375 milijonov dolarjev. Nadalje je Coolidge odredil sankcijo zakonskega načrta glede emisije velikega poljedeljskega posojila.

Sestanek novega nemškega parlamenta

Berlin, 24. maja. (be.) Na današnji se je ministrski svet sklenil, da poda ostavko 11. junija in da se sestane zbornica 12. junija.

Veliki izdatki za elektrifikacijo avstrijskih železnic

Dunaj, 24. maja. (du.) Od začetka leta do meseca marca je bilo izdanih za elektrifikacijo železnic 8 milijonov šilingov.

Žrebanje državne razredne loterije

Beograd, 24. maja.

Včeraj so bili izžrebani naslednji večji dobitki:
300.000 Din dobi srečka 99.108.
20.000 Din dobi srečka 37.879.
Po 10.000 Din dobita srečki 75.722 in 110.905.

Po 3500 Din dobe srečke: 6.876, 20.178, 21.306, 25.219, 47.558, 77.396, 82.067, 97.655 in 104.722.

Po 1500 Din dobe srečke: 204, 329, 773, 2045, 3363, 3876, 3949, 4141, 4276, 4604, 4810, 4961, 5191, 5407, 5707, 6558, 7675, 7769, 8161, 8767, 8800, 10.851, 11.329, 12.535, 13.836, 13.840, 14.309, 14.478, 17.019, 19.319, 21.820, 21.904, 22.081, 22.105, 22.111, 22.173, 22.720, 22.745, 23.182, 23.679, 23.953, 24.124, 25.020, 25.158, 25.525, 26.351, 26.390, 26.692, 27.897, 27.957, 28.264, 28.334, 29.218, 29.930, 30.084, 30.607, 30.826, 31.716, 31.997, 32.870, 33.336, 34.186, 34.311, 35.096, 35.682, 36.302, 37.215, 38.876, 39.679, 40.111, 40.118, 40.385, 40.453, 42.261, 42.597, 43.285, 44.310, 45.219, 45.458, 45.968, 47.100, 48.091, 48.149, 48.388, 48.907, 50.131, 52.012, 52.061, 53.043, 54.213, 54.537, 55.205, 55.220, 56.119, 56.799, 56.964, 58.388, 58.367, 59.316, 59.494, 60.932, 62.150, 62.305, 62.526, 63.144, 63.340, 63.885, 64.672, 65.625, 65.916, 66.338, 67.083, 67.199, 67.913, 68.575, 69.057, 69.078, 69.545, 70.871, 71.142, 72.104, 74.444, 75.277, 75.990, 76.262, 76.845, 77.113, 77.283, 78.609, 78.763, 78.816, 78.971, 79.151, 79.618, 79.950, 81.091, 81.569, 83.379, 83.669, 85.043, 85.631, 85.868, 85.926, 86.709, 86.737, 88.094, 88.219, 88.333, 88.455, 88.998, 89.141, 89.243, 89.368, 90.365, 91.637, 92.596, 93.667, 94.124, 97.055, 97.208, 95.614, 97.561, 97.669, 98.877, 99.037, 99.098, 99.318, 99.325, 100.245, 100.581, 101.836, 102.293, 104.745, 104.973, 106.887, 107.337, 108.372, 108.993, 109.297, 109.473, 109.776, 111.313, 111.761, 113.671, 115.067, 115.377, 115.413, 115.608, 115.933, 116.412, 116.799, 117.190, 117.363, 117.439, 118.040, 118.558, 119.518, 119.657, 120.554, 121.665, 121.465, 122.258, 122.779, 123.260, 123.788, 123.028, 123.821, 123.847, 124.290, 124.312, 124.569, 124.797

Pomembna zmaga rudarjev

Sodišče rudarskega zavarovanja je včeraj razveljavilo ukrepe Bratovskih skladnic glede redukcije rudarskih pokojnin, zvišanja prispevkov in podaljšanja službene dobe

Ljubljana, 24. maja. Danes se je vršila pred tukajšnjim rudarskim sodiščem razprava o tožbi nekaterih trboveljskih in hrastniških ter drugih rudarjev proti ukrepom Bratovskih skladnic radi redukcije pokojnin ter drugih izprememb v rudarskem socialnem zavarovanju. Rudarje je v tem pomembnem procesu zastopal g. dr. Joža Bohinjec ter dosegel, da je sodišče tožbam rudarjev ugodilo.

Kakor znano, je glavna Bratovska skladnica preko vseh formalno-pravnih predpisov odredila, da se imajo rudarjem s 1. februarjem znižati pokojnine na podlagi 40-letne službene dobe mesto dosedanje 30-letne, da se imajo prispevki zvišati od 5 na 7%, da je vpo-kojitev dopustna le na podlagi zdravniško dokazane delazneznosti in ne že z dolgo gotove starostne dobe. Čeprav velja to načelo pri vseh starostnih preskrbah. Ta bistvena sprememba dosedaj veljavnih pozitivnih zakonitih določil se je izvršila na podlagi notranje-administrativnega ukrepa g. ministra za šume in rude.

Dejanski pravni položaj smo svoječasno natančno obrazložili v »Jutru« in dali rudarjem za tožbo primerna navodila. In na današnji razpravi je sodišče rudarskega zavarovanja tožbam res ugodilo. S tem je rečeno, da so vsi ukrepi bratovskih skladnic, ki so bili uveljavljeni s 1. februarjem t. l. in so v nasprotju z dr. Žerjavovim pravilnikom

protizakoniti. Bratovske skladnice morajo vsem vpokojenim rudarjem izplačati razliko od znižane na prejšnjo pokojnino ter od 1. junija dalje izplačevati nezmanjšano pokojnino. Z razsodbo je pa tudi rečeno, da se morajo prispevki znižati od 7 na 5 odstotkov ter da se morajo vpokojitve izvesti brez zdravniške preiskave z dosego po pravilniku predpisane starostne dobe.

S 1. junijem se ima uveljaviti v rudarskem pokojninskem zavarovanju pravno stanje, kakršno je obstajalo pred 1. februarjem t. l. Ako bi se to ne zgodilo, naj prizadeti rudarji takoj vložijo tožbe na sodišče rudarskega zavarovanja, stroške za to pa naj nosijo Bratovske skladnice.

Za rudarja je malo veselih dni. Zato je zanj vsak uspeh na polju socialno-pravne zaščite tem pomembnejši. Današnji uspeh je načelne važnosti ne samo zaradi tega, ker je na tej razsodbi interesirano tisoče in tisoče rudarjev in njih rodbin, ampak tudi zaradi tega, ker se je pred objektivnim in pravičnim sodiščem ugotovilo, da se je nad rudarjem izvršil pravni zločin in to s strani onih, ki so odgovorni za pravni red, materialno in pravno zaščito socialno slabih slojev. Nas veseli, da moremo povdariti dejstvo, da Slovenija in njena sodišča še poznajo pravico in da še nismo popolnoma balkanizirani.

Neznosne razmere v Udruženju rezervnih oficirjev in ratnikov

Vmešavanje osrednjega odbora v politiko. — Nečuvno postopanje centrale proti ljubljanskemu pododboru. — Nevarnost razcepa Udruženja

O žalostnih razmerah, ki so zavladale v Udruženju rezervnih oficirjev in bojovnikov (ratnikov), se je pri nas tudi v javnosti že mnogo razpravljalo. Javna diskusija o tem nezdružnem pojavu v eni največjih in najvažnejših patriotskih organizacij se je pričela po znanem govoru g. Svetozarja Pribečevica na manifestacijskem zborovanju KDK v Zagrebu. Spočetka smo motrili spor, ki je nastal med poedinimi pododbori in središnja upravo Udruženja, kot nepristranski opazovalci, ker smo bili prepričani da se bo našel izhod iz mučnega položaja in da središnja uprava ne bo šla v svoji zagrizenosti tako daleč, da bi izzvala resen konflikt, ki bi ogrozil obstoj samega Udruženja. Mislili smo, da je to interna zadeva rezervnih oficirjev in ratnikov, ki je njihova organizacija že po pravilih, še bolj pa po svojih vzvišenih ciljih, strogo nepolitična. Toda sedaj, ko stoji Udruženje pred rednim letnim občinim zborom, ki se bo vršil med binokstnimi prazniki v Sarajevu so nastali v sporu med središnja upravo in poedinimi pododbori, zlasti ljubljanskim, novi momenti, ki nas silijo, da spregovorimo o konfliktu samem in njegovih posledicah.

Znano je, kako so skušali hegemonistični zlasti pa vladni krogi zlorabiti govor g. Pribečevica na manifestacijskem zborovanju KDK v Zagrebu. Na obče začudenje se je v gonjo vmešala tudi središnja uprava Udruženja rezervnih oficirjev in ratnikov v odprtim pismom, češ da je Pribečevič s svojim govorom o Kaimačalanu oskrnil naše nacionalne svetline. Nikomur ni bilo jasno, komu na lubo in v prid je bilo objavljeno »odprto pismo«.

Razmere v organizaciji rezervnih oficirjev so bile že poprej zelo napete, a to pismo je dalo povod, da so mnogi pododbori, v prvi vrsti ljubljanski, nastopili proti središnji upravi, od katere so zahtevali, da se v bodoče pod nohenim pogolem ne sme vmešavati v dnevno politiko, ker je to proti pravilom Udruženja. Medtem se je po vodstvo Udruženja v polemiki z g. Pribečevičem postavilo na izrazito politično stališče. Prisvojilo si je vlogo nekatere politične avtoritete, ki daje lekcije politikom. Razumljivo je bilo, da se v interesu načel, ki tvorijo osnovo Udruženja, nastopili po vrsti mnogi pododbori s kategorično zahtevo, naj središnja uprava opusti vmešavanje v politiko in prizna, da se je pregrešila proti pravilom. To pa gospodom v središnji upravi ni bilo všeč in začeli so brezobzirno gonlo proti vsem onim pododborom, ki niso slepo odobravali njihovih prozorne taktike.

Na največji odpor je nalotelo vmešavanje središnje uprave v dnevno politiko pri ljubljanskem pododboru, ki je naimočnejši v državi, ker je organiziranih v njem okrog 10% vseh rezervnih častnikov. Zato je središnja uprava naperila glavno os diktatorskega pritiska na ljubljanski pododbor, ki ga je hotela na vsak način prisiliti, da se ukloni njeni volji in prizna, da je organizacija rezervnih oficirjev vrhovni politični forum v državi. Pred štirimi meseci je središnja uprava via facti prekinila z ljubljanskim pododborom odnose, kar je v društvenem življenju pač unikum. Slovenski rezervni oficirji, organizirani v ljubljanskem pododboru, so dobro zavedajo, kolikšna pomena je za državo enotna, nepolitična organizacija rezervnih oficirjev in zato so popuščali v sporu s središnja upravo do skrajnosti. Središnja uprava je šla v svoj zagrizenosti in šovinizmu tako daleč, da je odredila članom ljubljanskega pododboru železniške legitimacije, ki gredo po zakonu vsem rezervnim oficirjem. Ljubljanskemu pododboru ni pošiljala več niti »Ratniškega glasnika«, ki se tiska v državnem tiskarni in ki ga daje vojni ministristvo

rezervnim oficirjem brezplačno na razpolago. A niti to brezobzirno šikaniranje ni spravilo naših rezervnih oficirjev iz ravnotežja, ker stoji slej ko prej na stališču, da je edini cilj njihove organizacije: Za kralja in domovino. Kljub temu, da središnja uprava ni odgovorila na noben dopis, je ljubljanski pododbor ves čas vestno izpolnjeval svoje dolžnosti napram društveni centrali. Značilno za kliko v središnji upravi je dejstvo, da je pošiljala ljubljanskemu pododboru samo potrdila o prelepu denarja, na vse druge dopise je pa dosledno molčala.

Ta mučna napetost se je nadaljevala, dokler se ni tik pred občinim zborom središnja uprava odločila za nasilni udarec: razrešila je upravo ljubljanskega pododboru njenih funkcij in imenovala komisarija. V ta namen je prispel te dni v Ljubljano generalni tajnik odvetnik Bogič z dekretom o razrešitvi uprave ljubljanskega pododboru in o imenovanju komisarija, za katerega je določil načelnika oddelka poštne direkcije dr. Korbusa. Toda pravila Udruženja določajo, da ima vsak pododbor v takem primeru pravico v roku desetih dni pritožiti se na nadzorni odbor in te pravice se je poslužil tudi ljubljanski pododbor. tako da postane sklep središnje uprave o razrešitvi njegove uprave pravomočen šele po sklepu nadzornega odbora.

Ljubljanski pododbor je dalte šel v svoji koncilijantnosti in popustljivosti tako daleč, da je določil delegate za občni zbor v Sarajevu, dasi o njem sploh ni bil obveščen, kar je zopet redok unikum v društvenem življenju. Toda zgodilo se je novo nečuvno nasilje, da je namreč središnja uprava dala sporočiti upravi ljubljanskega pododboru, da se njegovi delegati sploh ne smejo udeležiti občnega zbora, na katerem se naj bi tudi letos manifestirala slova rezervnih oficirjev in njih lubezen do svobodne domovine. Slovenski rezervni oficirji so dobili torej moralo zausnič, ki le niti najmanj niso zaslužili in ki mora odlekniti v vse naše javnosti. Njihov namen je in ostane napraviti v Udruženju red in izločiti iz vodstva vse one elemente, ki škodujejo organizaciji sami, pa tudi državi in njenemu ugledu v inozemstvu. Za to plemenito prizadevanje so dobili nagrado v obliki izključitve od občnega zbora. To sramoto izrecno pribežimo, da bo javnost vedela kdo jo je zakril in kdo nosi vso odgovornost. Če pride do razpada organizacije rezervnih častnikov, kar je po tem nečuvnem brskranju ljubljanskega pododboru zelo verjetno, ne pade na slovenske rezervne oficirje niti najmanjša krivda.

Za enkrat se omejemo samo na te ugotovitve, če bo pa tihla središnja uprava spor do skrajnosti, bomo objavili dokumente, iz katerih bo jasno razvidno, koga zadene krivda na razpadu Udruženja rezervnih oficirjev in ratnikov.

Posledice hamburske eksplozije

Berlin, 24. maja. (be.) Državni kabineti se je bavil danes s hamburško afero eksplozije strupenih plinov. Ministrski svet je vzel na znanje poročila ministra za gospodarstvo, da fosen v Hamburgu ni bil produciran po nalogu vojaških oblasti. Minister za gospodarstvo je odposlal v Hamburg komisijo strokovnjakov, ki naj na liču mesta natančno preišče zadevo.

Hamburg, 24. maja. (ri.) Razburjenje med prebivalstvom zaradi zadnje plinske katastrofe se še vedno ni poleglo. Strupeni plini so pomorili na tisoče živali in uničili velike zaloge živil. Nekateri listi trde, da je tvojica izdelovala strupene pline za rusko armado.

Važno opozorilo inserentom „Jutra“

Oglase za binkoštno številko »JUTRA« bo sprejemal oglasni oddelek »Jutra« samo do sobote do 2. ure popoldne. Odslej dalje bo oglasni oddelek »Jutra« za stranke odprti ob sobotah

permanentno od 7. ure zjutraj

do 2. ure popoldne

ker je to v interesu brezhibnega in točnega izida lista. Opozarjamo na to tudi naročnike »Malih oglasov« ter jih prosimo, da naročajo oglase za nedeljske številke »Jutra« najkasneje

do sobote do 2. ure popoldne.

Domače vesti

* Kralj pride v kratkem na Bled. Iz Beograda poročajo, da bo kraljevska obitelj že 28. t. m. odpotovala na Bled, kjer bo kakor navadno preživel poletje.

* Odlikovanje dr. Marinkovića. Belgijski poslanik na našem dvoru g. Delcigne je predvčeršnjim popoldne posevil ministra za zunanje zadeve dr. Marinkovića ter mu izročil najvišji belgijski red: lentu belgijskega reda Leopolda Velikega prvega razreda, s katerim je belgijski kralj odlikoval dr. Marinkovića povodom sklenitve trgovske pogodbe med Belgijo in našo državo.

* Ruski banket na čast dr. Kramafa. V Beogradu živeti Rusi so priredili skromen banket na čast dr. Kramafa, iskrenega prijatelja Rusije in ruskega naroda. Po banketu je dr. Karel Kramar posevil zabavo v Oficirskem domu, ki je bila prirejena v korist ruskih vojni invalidov. Vsi navzoči so dr. Kramafa prisrčno pozdravljali.

* Nov gerent okrajnega zastava v Smarju pri Jelšah. Ker je dosednji gerent okrajnega zastava v Smarju pri Jelšah, Ivan Anderluh, umrl, je za novega gerenta imenovan Ivan Turk, oblastni poslanec v Smarju pri Jelšah.

* Plaćevanje bolgarskih reparacij odločeno. Kakor pišejo zagrebške »Novosti«, je naša vlada odobrila, da se plačilo bolgarskih reparacij naši državi za šest mesecev odloži glede na potresno katastrofo, ki je povzročila v Bolgariji ogromno škodo.

* Priprave za kongres pravnikov v Skoplju. Stalni odbor kongresa pravnikov je te dni pričel s pripravami za letošnji kongres, ki se bo vršil v Skoplju koncem meseca septembra. V to svrhu sta predvčeršnjim odpotovala v Skopje gg. Miodrag Filipović in Stojan Jovanović, oba sodnika v Beogradu.

* Proforski kongres v Beogradu. Po vestih iz Beograda je minister prosvete vsem udeležencem izrednega proforskega kongresa v Beogradu dovolil dopust od 25. do 29. maja.

* Smrt slovaškega književnika. V Pakracu v Slavoniji je prošli torka ura dr. Matej Benčur, rodom Slovak iz Jasenova, v starosti 68 let. Do leta 1894. je bil ljudski učitelj, potem pa je šel v Prago študirati medicino. Že leta 1886. je izšla prva knjiga novel pod psevdonimom Martin Kukučín, kateri jih je pozneje sledilo še več. Kot zdravnik je dr. Benčur deloval na otoku Hvaru, pozneje pa se je izselil v Južno Ameriko, odkoder se je pred dve letoma vrnil v Jugoslavijo.

BLUZE

opaki sur. svila, crep de chine v najmodernejših vzorcih velika izbira. — P. MAGDIČ, Ljubljana.

* Fuzija dilaških klubov HSS in SDS na subotički prav. fakulteti. Študenti subotičke pravne fakultete, pristali HSS in SDS, so se predvčeršnjim sestali na skupno sejo. Na seji so se konstituirali kot skupni klub. Stavljeno je bilo tudi predlog, da se izvrši fuzija obeh klubov. Predlog bo prišel na dnevni red prihodnje seje.

* Split dobil ameriški kolegij. Kakor smo že poročali, se v Jugoslaviji že delj časa muči ameriški univerzitetni profesor Suzalo, rodom Dalmatince. Te dni je prispel v Beograd kot delegat Carnegievega fonda. Posetil je ministra prosvete ter pri tej priliki izjavil, da je Carnegiejev fond vrti večjo denarno vsoto za gradbo univerzitetne biblioteke v Beogradu. Ko se vrne v Ameriko, bo upravi Carnegievega fonda nasvetoval, da zgradi v Splitu ameriški kolegij, kateremu bo poverjena naloga, da vzdržuje in učvrsti trgovinske in kulturne stike med Ameriko in našo državo.

* Občinske volitve v Varaždinu. Ministrstvo za notranje zadeve je odredilo, da se volitve novega občinskega sveta v Varaždinu vrše 16. julija letos. Kakor znano se varaždinski občinski svet ni mogel konstituirati, ker se ni mogla sestaviti potrebna večina. Sedaj je večina SDS in HSS zagotovljena.

* Ne nasedajte sleparjem! Zaradi dejstva, da je neki Ivo Babić iz Beograda pozival stranke, ki imajo zahteve glede plač pri ministrstvu prosvete, objavlja omenjeni ministrstvo polasnilo, da je v zadevi odredilo energično preiskavo, pri kateri se je ugotovilo, da so dopisnice z podpisom Ivana Babića in z drugimi podpismi odposiljali dnevničarji-uradniki prosvetnega ministrstva Aleksander Knor, Anton Čavla in Mustafa Djelić. Vse omenjene je ministrstvo prosvete odpustilo iz službe.

* Vinogradniki! Sredstva proti kislemu črvčku, ojdiju in drugim škodljivcem, na-

dalje Penolftaleinov papir dobite pri tvrdki Chemotehna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne)

* Važno! Cena Maggijevih kock za govejo juho znaša sedaj enotno 1 Din. 6462

* O občnem zboru blejske obrtne zadruge razglasa sresko poglavarstvo v Radovljici: Ker je bil občni zbor kolektivne obrtne zadruge na Bledu z dne 1. aprila t. l. uradoma razveljavljen, se bo vršil ponovni občni zbor v soboto, dne 26. t. m. ob 10. dopoldne v salonu g. Janka Šumita v Lescah z istim dnevnim redom kakor bi se imel vršiti 1. aprila t. l.

* Zakaj se pritožujete nad slabšo prebavo, ko si lahko pomagajte? Dajte redno po vsaki jedi na konici noža prašek »Magna« v pol čaše vode. Nič več ne boste vedeli, kaj je slaba prebava. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. 1 omet s točnim navodilom 4 Din. Kjer ga nimate, naročite na naslov Laboratorij Alga, Sušak. Za 2 ometa priložite pismu 10 Din.

Obračamo pozornost

cenj. čitalcev našega lista, na prilogo bančnega zavoda

L. Z. KONJOVIĆ iz BEOGRADA, kateri je poznan kot najsolidnejša in najkulturnejša tvrdka za prodajo srečk državne razredne loterije!

6097-a

ITO — zobna pasta najboljša.

* Pri motenju prebave, želodčnih bolečin, gorečici, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, slabih živčnih pomankanju spanja, oslabelosti, nevolji do dela Vam preskrbi prirodna grenčica »Franz-Josef« odprto telo in olajša obtok krvi. Poizkusi na vseučiliških klinikah so dokazali, da so alkoholisti, ki so trpeli na želodčnem kataru s staro preizkušeno vodo »Franz-Josef« v kratkem dobili zopet slast do jedi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* Obidele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Relch.

Iz Ljubljane

* Pokroviteljstvo nad motociklistično dirko, ki jo priredi motoklub »Ljubljana« dne 3. junija je prevzel komandant Dravske divizije g. div. general Milan Dž Nedić iz posebne naklonjenosti do motociklističnega sporta.

* Pogreb blagopokojnega gasilskega staroste Frana Barleta se bo vršil jutri, v soboto ob 15.30 (ob pol štiri popoldne) izpred Mestnega doma in ne izpred drž. bolnice, kakor je bilo prvotno javljeno. Pozivamo ponovno vse tovariše gasilce, da se pogreba zanesljivo in točno udeležijo. — Jugoslov. gasilska zveza.

Danes ob pol 7. vsi v Union, da manifestiramo za naše Primorje

* Orjem naloga svojim ljubljanskim članom, da se brez izjeme udeležijo manifestacije danes 25. t. m. ob 18.30. Obenem poziva vse ostale rojake iz Italije, da se udeležijo te manifestacije. — Glavni odbor.

* Sočani! Udeležite se polnoštevno manifestacijskega zborovanja za naše Primorje danes ob pol 7. zvečer v Unionu.

* Akad. podružnica Jugoslov. Matice poziva svoje članstvo, da se polnoštevno udeležijo sestanka danes ob 10. v društvenem lokalu.

KRASNE LETNE obleke, bluze

perilo, nogavice itd. priporoča po najnižjih cenah, staroznana solidna tvrdka

IGN. ZARGI, Ljubljana, Sv. Petra c. 8., 11. 6484-a

* »Ljudski kino« v prostorih kina Ideal predvaja samo še danes izvrstni velfilmi »Najveselejši mož Dunaja« z Mariko Corda in M. Varkonyjem v glavnih vlogah. Predstave kot običajno ob pol 17. in 20. ur. Film nudi mnogo zabave, zlasti obozarjamo na izredno krasne posnetke Dunaja. Jutri nov izvrsten spored in sicer velfilmi »Gravec od Notre Dame« posnet po glasovit romanu Viktorija Hugoa s sloviti Lov. Chaneyjem v glavni vlogi.

* Ure za birno pri tvrdki Slavko Rus Dunajska 9. 949

* Odbor Ljubljanskega Sokola naznaja svojemu članstvu pretružno vest, da je neizprosna smrt zopet posegla v naše vrste ter nam ugrabila dolgoletnega člana brata Frana Barleta. Dolžnost naša je, da ga sprejmemo v čim večjem številu na poslednji

poti. Zbirališče članstva v krogu v soboto 26. t. m. točno ob 15. uri v Narodnem domu. — Zdravol — Odbor Ljubljanskega Sokola.

* Lepo in prijazno je v Rožni dolini. Kolikokrat me je že zanesla pot pod Rožnikom čez travnik med rožnodolske hišice! Vse bi bilo lepo in prav, ampak kadar se vracam iz Rožne doline, me vedno vpraša prijatelj, če nisem bil na hribih, saj pridem v mesto s takimi čevlji, da me je sram. V Rožni dolini imajo namreč zelo slabe ceste, zlasti nekatere, a najsilabše je križišče cest V. in VIII., ker imajo svoje zborovanje rožnodolske žabe, ki so tu zastopane polnoštevno in prirejajo svoje večerne koncerte. Iz te mlake prihaja smrad po gnolju in gnolbi, da se mimoidoči prijemajo za nosove. Ker se na v Rožni dolini skrbi za kras naselja, sade delavci na neki drugi cesti mlada drevesa. »Kako pa to, da raje ne osnažite ceste in ne odpravite mlakuže, kar bi bilo bolj potrebno?« sem vprašal nekega delavca. Mož se je popraskal za ušesom in dejal: »Gnojnice bomo še potrebovali, bomo pa z mlakužo drevesca zalivali, če ne bo drugače!« — Meščan.

* Drobna policijska kronika. Od srede na četrtek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina kolesa. 1 telesna poškodba, 2 prestopka kaljenja nočnega mira, 2 prestopka paslega kontumaca, 1 prestopke trpinčenja živali, 1 nezgoda, 1 prestopke zglaševalnih predpisov in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacij je bilo izvršenih 8 in sicer: 3 zaradi tajne prostitucije, 1 zaradi tatvine kolesa, 2 zaradi prodajanja razglednic brez dovoljenja, 1 zaradi prekoračenja državne meje brez vizuma, 1 zaradi vmešavanja v službo stražnika in 1 zaradi prenehanja povratka.

DIŠAVE SLON

* Ljubljanski Zvon vabi pevce, da se udeležijo pogreba staroste Jugoslov. gas. zveze g. Barleta. Zbirališče pred Mestnim domom ob 15.15. Vabijo se tudi drugi pevci da mu zapojejo v slovo. — Odbor.

* Kupite tablice za tombolo, ki se bo vršila 3. junija na Kongresnem trgu ob 15. uri. Za 2 Din zadene te opravo za spalnico, šivalni stroj, kolo, stensko uro, blago za obleko in še celo vrsto drugih koristnih predmetov. Tablice so na prodaj v Ljubljanskim trafikah.

* Letošnje hospitantke otroškega vrtca prirede na dr. žen. učiteljsku razstavo ročnih del v soboto, dne 26. t. m. ob 9. do 8. na katero se vabi slavno občinstvo da jo blagovoli poseti.

Višek lepote

najdemo v prelepih damskih oblekah in plaščih zaloge tvrdke FRAN LUKIČ v Stritarjevi ulici. Zdi se naravnost neverjetno, koliko lepote in tako nizke cene.

Iz Maribora

* Minister zdravja v Mariboru. V četrtek zjutraj se je pripeljal v Maribor minister zdravja g. dr. Gerazim Popović. Tekom dneva si je ogledal mariborske zdravstvene ustanove.

* Francoski konzul v Mariboru. Jutri, v soboto bo posevil g. E. Neuville, novi francoski konzul v Ljubljani, s soprogo prvič naše mesto. Francoski krožek vabi vse svoje člane in prijatelje na čajanko, ki jo bo priredil odlični gostom na čast jutri ob 20. v Vesni. Vstop prost.

* Privatna trgovska šola v Mariboru. Kakor doznajamo, je dobila tukajšnja stenografska in strojepisna šola Ant. Rud. Legat od ministrstva za trgovino, koncesijo za enoletni trgovski tečaj. Ta ustanova je za naše mesto kakor tudi deželo velikega pomena. 998

* Enoletni zasebni trgovski tečaji v Mariboru. Od ministrstva trgovine dovoljen tečaj Ant. Rud. Legat se začne 3. septembra t. l. in traja 10 mesecev. Trgovski tečaj bo obsegal tele predmete: enostavno, dostavno in ameriško knjigovodstvo, trgovsko računstvo, trgovska korespondenca, trgovska in menična znanost, blagoznanost, trgovsko zemljepisje, stenografija, stroje-pisje, lepopisje, slovenščina, srbohrvaščina in nemščina. Italijanščina bo neobvezan predmet. Pogoji za sprejem: Dovoljeno 15. starostno leto, dokončana dva razreda sr. ali mešč. šole ali sličnega zavoda. Poučevale se bodo le usposobljenostne učne moči.

Ravnatelj in lastnik zavoda je g. Ant. Rud. Legat, trgovec v Mariboru, ki je že imel svoj čas trgovski tečaj v Mariboru. Sklepni izpiti se bodo vršili ob prisotnosti zastopnika ministrstva trgovine in učencem se bodo dala spričevala. 997

* Ljudska univerza v Mariboru. Prihodnji teden, v torek in petek (29. maja in 1. junija) proslava 400letnice Albrehta Dürerja, največjega nemškega slikarja. Predaval bo svetovno znani umetnostni zgodovinar dr. I. Strzygowski z dunajske univerze.

* Aero-miting. Obiskovalci, ki se zanimajo za vožnjo nad Mariborom, se opozarjajo, da bodo samo tiste vstopnice izžrebane, ki so kupljene do danes popoldne v predprodaji. Vstopnice se razpečavajo v trafikah: Belle, Meljska cesta. Golez, Aleksandrova cesta, Svetek, Slovenska ulica in v glavni trafiki. Dalje v Celju pri tvrdki Gorličar in Leskovšek, v Ptuj v glavni trafiki Majžer, v Slovenjgradcu pri podružnici Ljubljanske kreditne banke in skoraj pri vseh občinskih uradih manjših občin. V nedeljo se bodo prodajale vstopnice razen pri različnih vhodih na letališče, tudi pred glavnim kolodvorom in na Trgu kralja Petra.

Važno!

Cena za

MAGGI jeve Kocke za govejo juho

znaša sedaj enotno

Dinar 1.-

a— Kmetijski tečaj za učitelje. Po sklepu zadnje seje oblastne skupščine bo v prosep kmetijsko-nadaljevalnega pouka oblastni odbor otvoril kmetijski tečaj za učitelje. Ti tečaji bodo tritedenski ter se bodo začeli 9. julija na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeleženci tečajev bodo dobili na šoli stanovanje in prehrano za 700 Din in bo polovico te vsote kril oblastni odbor. V tečaje se bodo sprejemali samo učitelji, ki že imajo usposobljenostni izpit, in pridejo v prvi vrsti v poštev oni, ki so že delovali na kmetijsko-nadaljevalnih šolah.

Iz Celja

e— Osebna vest. Za šefa progovne sekcije v Ljubljani Glavni kolodvor je imenovan gosp. inženjer Ciril Petružela. dosedaj šef progovne sekcije v Celju. Na njegovo mesto pride v Celje g. inženjer Osvald iz Ptuja. Z g. inž. Petruželo izjubli Celje izredno simpatičnega, narodnega in kulturno delavnega meščana. Posebno težko bo pogrešala odhajajočega odbornika celjska Češkoslovaško-jugoslovenska liga. Vso rodbino g. inž. Petružela pa bodo ohranili v najlepšem spominu številni prijatelji, prijateljice in znanci, ki so jih tekom svolega žal prekratnega bivanja v Celju pridobili s svojimi odkritimi in kremenitimi značajem ter ljubeznivostjo. Na novem mestu obilo sreče!

e— Smrtna kosa. V četrtek, dne 24. t. m. sta umrla na Bregu pri Celju 43 letni čevljar Franc Schlosser in v celjski lačni bolnici 70 letni dninar Alojz Kovarč iz Drenškega rebra pri Smarju. N. v m. p.

e— Reklama za velik letalski dan v Mariboru. V sredo je krilil v dopoldanskem urah delj časa nad Celjem reklamni aeroplan, ki je vzbujal med številnim občinstvom, ki je bilo takrat na ulicah in na cestah mnogo zanimanja. Z letala so metali nebroj letakov, ki so izgledali v višavah kakor jata ptic, ki se je polagoma razkropila ter končno izgnila z obzorja. Mnogo teh letakov je padlo na Celje. Vsebujejo program velikega letalskega dne, ki se bo vršil v nedeljo na Teznu pri Mariboru.

e— Obnovitev poti skozi Hudčev graben. Starejši celjski slovenski turisti se že dolgo spominjajo na romantično pot, ki je vodila skozi tako zvani Hudčev graben na Tovst in sosodne hribe. Celjski odsek Savinjske podružnice SPD je prevzel hvalježno nalogo, da je obnovil to leno pot ter s tem omogočil zopet dohod od te strani na Celjsko koč. Obnavljalna dela bodo do 3. junija gotova. Ta dan se proslavi otvoritev poti z veselico na Celjski koči.

V gledališču, na predavanju ali v kinu vporabljajte okusne

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDERA

ki Vas najboljše zaščitijo od influence in prehlada. 74-a

e— Obrtna vajeniška razstava v Celju. Za razstavo se je dosedaj prijavilo 229 vajencev in vajenk, razstavnih predmetov bo preko 300. Nekatere obrtne nadaljevalne šole so že prijavile izlete v Celje. Slavnostna otvoritev bo v nedeljo ob 9. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Se pred otvoritvijo bo posebna komisija ocenila posamezne predmete, zato morajo biti gg. ocenilci že ob 8. v Narodnem domu. Nagrade se bodo razdelile v ponedeljek ob enem z diplomami.

e— Za žrtve potresne katastrofe v Bolgariji. Kraljeva organizacija Rdečega križa v Celju je 2. in 3. t. m. nabrala v Celju in bližnji okolici prostovoljne prispevke požrtvovalne celjske dame ge. Anke Tinova, dr. Kalanova. Logarjeva in Stan-

tejeva so nabrale tekom kratkega časa 15.515 Din. Znesek bo odposlan prizadetim Bolgarom po oblastnem odboru Rdečega križa v Ljubljani imenovanim damam vsa čast za tako lep uspeh!

e— Konferenca na celjskem mestnem magistratu. Dne 23. t. m. se je vršila na celjskem mestnem magistratu konferenca glede regulacije krušnih cen po vsej Sloveniji. Konferenca so se udeležili zastopniki mariborskega in ljubljanskega velikega županstva, zastopniki pristojnih trgovskih in obrtniških korporacij in zastopniki celjskega mesta. Istega dne dopoldne se je vršila tudi ponovna anketa glede regulacije Savinje. Pravijo, da se bo z delom začelo koncem junija ali začetkom julija. Za prva regulacijska dela prispeva poleg mesta in oblasti tudi država 400.000 Din. Izvršitev vsega regulacijskega projekta pa je baje odvisna od državnega investicijskega posojila.

Kino Meteor v Novem mestu

predvaja film 6454

„Quo Vadis“

dvodelni na Binkoštni praznike.

Iz Kranja

r— Prešernovo kočjo na Stolu bodo otvorili na binkoštno soboto. Žal, da kočja ni brže še ne bo opremljena z vsem potrebnim, ker je dovoz do kočje znatno oviran po sneženih plazovih.

r— Na naslov sreskega poglavarstva. Prejeli smo: Dovožna cesta od državnega mostu do kolodvorja povzroča pešcem večno jezo in neprimke, najsibjo ob lepem ali deževnem vremenu. Avtomobili vozijo po tej cesti s tako brzino (do 60 km na uro), da dvigajo cele oblake prahu ali pa skropijo blato daleč na okrog. Umemnost bi bilo, da politična oblast zabrani na tej dovozi cesti divjanje avtomobilov in jim dovoli hitrost le 6 km na uro, kakor je to običaj v mestih.

Iz Zagorja

r— Smrt ponesrečenega Janka Cerarja. Avtomobilska nesreča, ki se je v Zagorju ob Savi primerila v soboto ponoči, je došla svoj tragični epilog. Nesrečni mladenič, ki je pri strahovitem sunku dobil tudi notranje poškodbe, je umrl v deželni bolnici in so ga včeraj dopoldne pokopali v Ljubljani. Tragična usoda, ki je zadela mladega vajenca Jožka Cerarja iz Roviš, je vzbudila v Zagorju splošno sočustvovanje. Nesrečni Joško se je učil podrgro leto ključavničarske obrti, a ga je gnala neugnana želja, da se je posvetil šoferskemu poklicu. Zapustil je mojstra ter vstopil pred tremi meseci v vajeništvo k šoferju Valantu. Fant je bil mirnega značaja in jako priden, v kratkem času se je naučil šofirati in pa: nikoli ni slutil, da ga bo željni poklic tako naglo pogol v smrt.

r— Podružnica Kmetijske družbe je priredila minulo nedeljo predavanje o kmetijstvu. Predavatelj g. inž. Lah iz Ljubljane je ob veliki udeležbi članov, ki so pazljivo sledili njegovim izjavam, obrazložil možnosti zboljšanja kmetijstva.

r— Nerijeten dogodek. Gojenke nekega zavoda so pod vodstvom dveh šolskih sester prišle v Zagorje, da si ogledajo razna tukajšnja podjetja. Obiskale so tudi steklarno; nesreča je hotela, da so se stopnje, na katerih so stale izletnice, podirle z nemi vred. Poškodbe, ki so jih pri padcu dobile nekatere, so bile sicer malenkostne, pa je zato strah gojenk tem večji.

Iz Trbovelj

t— V odgovor »Delavski politiki«. Izjavljam, da nisem pisec notice glede zapiranja gostin ob plačilnih dneh. Svoje stališče glede pijančevanja sem svoj čas opisal v dveh člankih v »Jutru«. Istotako odklanjam tudi avtorstvo notice glede Vincenčeve družbe. — R. P.

Sledeče srečke V. razreda

državne razredne loterije, ki jih je prodala

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19, so bile izžrebane dne 21. maja in sicer so zadele

Din 3.500 je zadel št. 84.507

Po Din 1500 so zadele št. 5.746, 5.750, 30.948, 66.633, 20.097, 22.532, 70.358, 70.392, 82.847, 99.799, 78.762, 34.715, 60.143, 123.895, 12.699.

Po Din 500 so zadele št. 14127, 100701, 5757, 15.486, 15.404, 30.936, 30.975, 40.675, 53.425, 53.450, 60.607, 91.772, 115.639, 115.691, 115.690, 7535, 7574, 7543, 7604, 20.074, 22.553, 58.236, 58.378, 70.241, 70.308, 70.361, 70.396, 95.460, 99.769, 99.789, 99.733, 99.810, 99.873, 109.734, 109.748, 109.832, 120.145, 78.739, 78.797, 78.733, 78.732, 103.196, 10.845, 10.955, 10.947, 34.788, 34.764, 47.876, 60.123, 60.169, 84.650, 84.673, 84.649, 97.323, 97.346, 97.433, 97.422, 108.118, 108.168, 108.169, 108.136, 108.133, 123.828, 123.877, 123.937, 123.970, 12.694, 17.408, 30.074, 24.202, 11.135.

Dobitke bomo izplačevali od 1. junija do 14. septembra t. l. Srečke za tekoče žrebanje so razprodane in toraj izžrebanih ne moremo več zamenjati.

Naročilne dopisnice bomo priložili dne 30. maja ter prosimo vse zainteresirane, da počakajo z naročili na naše naročilnice.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

Glavo pokonci!

Ne uklonite se pri prvem napadu prehlada, gripe, influenice!

Pyramidon

Tablete

so priznano sredstvo proti glavobolu in vročini, glavni povzročitelji pri tistih boleznih.

Pristine samo v originalnem zavoju "Merkur-Solus".

Iz Tržica

Ustanovitev nove požarne brambe. Gasilska župa kranjskega okraja se pod spretim vodstvom svojega načelnika gospoda Janka Sajovca nad vse pričakovane lepo razvija. V nedeljo je bilo ustanovljeno novo gasilsko društvo pri Sv. Anži. To je v teku tretje leto novega društva in tako ima sedaj vsaka izmed petih občin tržiskega sodnega okraja svoje gasilsko društvo, ki nima samo naloge pomagati svojim bližnjim ob času največje nesreče, temveč tudi pri podrobnem prosvetnem delu med narodom svoje mesto. Na ustanovnem obnem zboru, ki ga je vodil g. Sajovic, je bil za načelnika soglasno izvoljen g. Ankele, župan in posestnik pri Sv. Anži, njegov namestnik je školski upravitelj g. Šarabon Slavko, tajnik g. Herman, blagajnik pa g. Jože Meglič. Vsi odborniki so svoje funkcije sprejeli z veseljem in objektivno, da jih bodo z vso verno vrstili. Na ustanovnem obnem zboru je akcij pristopilo k društvu 28 izvršujočih članov, kar priča, da je bila resnična potreba, da se ustanovi samostojno društvo. Po obnem zboru se je razvila živahna zabava, ki je trajala do odhoda na večerni vlak. V splošnem je bila pretekla nedelja prav živahna. V pričakovanju lepega vremena, kakršnega je obetala izredno lepa sobota, je posetilo tržiske gore precejšnje število tujcev, od katerih je obiskalo največ planinski dom na Kofcah, ki zaznamuje z nedeljskimi obiskovalci od novega leta 1928 560 turistov. Kakor čujemo, napravi uprava na Kofcah za stalne goste, ki ostanejo vsaj teden dni, izjemne cene za prenočišča, kakor tudi za prehrano. Dalje se napravi sprha in ležalna lopa. Tako bo preskrbljena za vse udobnosti in kdor misli prebiti svoje počitnice na Kofcah, ta se bo moral skoro prigrisati, ker se pričakuje velika frekvenca. Za obisk Kofca je za nedeljske turiste posebno prikladen izletniški vlak, ki vozi do Tržice, kamor prispe ob 7.14 in je turist lahko že ob 10. na Kofcah in z lahkoto obišče do kosila še Veliki vrh ali pa Kladovo, kamor je približno uro hoda. Z večernim vlakom pa se zopet vrne prav komudno in ljubljano.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw) PRANKFURT (428 m 4 kw) LANGENBERG (468 m 25 kw) STUTTGART (379 m 4 kw) PRAGA (349 m 5 kw) LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw) ZAGREB (310 m 0.7 kw) BRNO (441 m 3 kw) DAVENTRY (492 m 12 kw) VARŠAVA (1111 m 10 kw) STOCKHOLM (1220 m 30 kw)

Petek, 25. maja

BERLIN 20.10: Kálmánova opereta »Cigan-ski primas«.
FRANKFURT 20: Koncert orkestra in tenorja.
20.50: Prenos komornega koncerta iz Bazla.
LANGENBERG 20.15: Komorna glasba. — 1. Reger: Godalni trio v D-molu. — 2. Korngold: Kvintet za klavir, 2 violini, violo in čelo.
STUTTGART 20: Offenbachova opera »Odmor po mirozovcu«.
20.50: Prenos komornega koncerta iz Bazla.
PRAGA 20.10: Zabaven večer. Koncert tamburaškega zbora.
LONDON 19.45: Koncert orkestra in solistov. — 1. Mendelssohn: Vojaška uvertura. — 2. Dve pesmi za bariton. — 3. Glazunov: Letni časi. — 4. Dve pesmi za bariton. — 5. Delibes: Coppelia. — 6. Pesmi. — 7. Elgar: Mavriška suita.
ZAGREB 20.35: Klavirski koncert. — Lahka večerna glasba.
BRNO 19: Na predvečer otvoritve razstave sodobne kulture. — 1. Novák: »Maryša«; dramatična uvertura. — 2. Mrštíkova drama »Maryša«.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

DUNAJ 20.30: Literaren večer. — Avertor-kova igra »Ljubavno pismo«.
VARŠAVA 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz varšavske filharmonije.
STOCKHOLM 10.45: Koncert. — 1. Glinka: »Življenje za carja«; uvertura. — 2. Čajkovskij: Serebna. — 3. Čajkovskij: Scherzo iz Patetične simfonije. — 4. Grieg: Suita Peer - Gynt. — Paganini: Koncert v D-duru za violino in orkester.

Sport

Zaključek nogometnega prvenstva Slovenije

ASK Primorje: ISSK Maribor
Na binkoštno nedeljo se vrši v Ljubljani finalna tekma za prvenstvo Slovenije med ASK Primorjem in ISSK Mariborom, ki bo končnoveljavno odločila, ali naj Ljubljana ali Maribor zastopa slovenski nogomet v državnih prvenstvenih tekmah. Govoriti o zmagi enega ali drugega moštva je zelo težko; Primorje je sicer v dveh tekmah proti Iliriji pokazalo dobro formo, ali nikakor ne gre omalovaževati mariborskega prvaka, ki je serijo svojih letosnjih zmag kronal s senzacionalnim uspehom nad Ilirijo v Mariboru, katero je porazil z rezultatom 3:0.

Jasno je, da bo borba med obema pravokoma, ki gojita isti kombinacijski sistem igre, zelo ogorčena, posebno ker bo šel Maribor kot mlado moštvo z vsem elanom in energijo v boj za častni naslov slovenskega prvaka.

Tekma se vrši na igrišču Primorja ob 16.30.

Službene objave LNP

(Iz seje posl. odbora dne 23. V. 1928.)

Za 27. t. m. in 28. t. m. se določijo sledeče prvenstvene tekme: Nedelja 27. t. m. na igrišču Primorja ob 15. uri kot predtekma Primorje rez.: Slavija rez.; ob 16.30 uri finale za prv. LNP med ASK Primorje: ISSK Maribor. — Ponedeljek dne 28. t. m. na igrišču Ilirije ob 15. uri Hermes rez.: Ilirija rez. — Služba na igrišču Primorja dne 27. t. m.: blagajna g. Bačar in ASK Primorje, rediteljstvo g. Matjašič ter 8 rediteljev Primorja in 4 reditelje Slavije. — Nastop službe ob 14. uri. Biljeterje postavi LNP. Obe rezervni tekmi se odigrata samo v slučaju ugodnega vremena. — Ponovno se opozarjajo klubi, da v rezervnih prv. tekmah ne smejo nastopati oni igralci, ki so proti istemu klubu nastopili v I. moštvi.

Na Rakeku se odigra revanšna prv. tekma SK Elan: SK Javornik. Tekma se ima pričeti zaradi žel. zveze za povratek SK Elana točno ob 14.30 uri. Kot službojuči odbor LNP se delegira g. Dečman. Ako se z rezultatom te tekme doseže neodločen rezultat računski obe tekmi, odloči žreb.

Verificirajo se prv. tekme Elan: Javornik 4:1. Reka: Svoboda 3:2. Primorje: Ilirija 2:1.

Verificirajo se s pravom nastopa dne 1. junija t. l. za SK Elan: Falkner Vladimir, Falkner Stanko; za SK Javornik: Žitko Stanislav.

Predčasen nastop v prij. tekmah za SK Reko se dovoli na podlagi prošnje v smislu § 10. o. p. igr. Bögel Franjo.

Odobrijo se prij. tekme SK Ilirija: SK Austria (Celovec) dne 28. t. m. v Ljubljani. ASK Primorje: SK Slavija dne 3. in 4. VI. v Sarajevu. SK Amater: Voj. SK Triglav dne 27. t. m. v Trbovljah. Naknadno se odobri prijateljska tekma SD Rapid: GAK v Gradcu 17. t. m.

Ker se je ugotovilo, da se z vstopnicami, ki jih izdaja LNP za tekmojuča moštva in rediteljstvo, dogajajo zlorabe, se klubi opozarjajo, da bodo službojuči organi LNP odslej brezpogojno zavržili vstop na igrišče brez izjeme vsakomur, ki ne bo imel vstopnice ali veljavne legitimacije za prost vstop. — Tajnik II.

Klagenfurter Athletiker Sportklub proti TKD Atena za Binkošti je pridobila tenis sekcija Atene inozemski klub, s katerim bo igrala prijateljski turnir. Klagenfurter Athletiker Sportklub ima najmočnejšo tenis sekcijo na Koroskem in tudi v avstrijski vrstni tabeli zavzema častno mesto. Nastopi s 5 damami in 8 gospodi, med katerimi se odlikuje gđ Obermannova kot znana prvotvorna turnirska igralca. — Pričetki turnirja v nedeljo dne 27. t. m. ob 8. uri ter se nadaljuje v ponedeljek dne 28. t. m. ob 8. uri.

Tour de Slovenie. Zaključek prijaz za to dirko je v petek do 18. ure v trgovini Erik Breuil, Ljubljana, Dunajska cesta 31. Prijaznina znaša 30 Din. Za prehrano in prenočišče v Rog. Slatinji je preskrbljeno ter so ti stroški kriti že v prijavnini. Za dirko je razpisanih 5 krasnih daril in kolajne, in sicer za prvo etapo prvi darilo drugi, drugi in tretji kolajno. V splošni kvalifikaciji pa preime prvi, drugi in tretji darilo, četrti, peti in šesti kolajno. Za najmlajšega dirkača, ki prevozi probo v maksimalnem času t. j. tri ure za obe etapi, je razpisano specialno darilo. Vsi, ki bodo v maksimalnem času dospeli na cilj, dobijo spominsko kolajno.

Službeno iz LLAP Danes se vrši seja u. o. ob 20. uri v kavarni »Emona«, 1. nadstropje. Prosim sigurne udeležbe. — Tajnik I.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes ob 17.30 trening na dva gola za I. moštvo in rezervno. Točno in vsil! — Načelnik.

ASK Primorje poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo manifestacijskega zborovanja za naše Primorje drevo ob 18.30 v Unionu.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Trening danes popoldne ob 16. do 18. ure. Sigurno se ga morajo udeležiti: Korč, Petrovič, Močan, Omladič, Furlan, Zorja, Puc, Corradini, Janowsky, Petkovšek, Štupica, Pintarič, Sketelj, Stofla Slavko. — Trener.

2SK Hermes. Seja u. o. se vrši danes ob 20. pri Kmetu. Seja se naj udeležijo, kapetan I. moštva in rezerve, gospodar in načelnik nogometne sekcije. — Tajnik.

Kolesarska dirka na binkoštno praznike. Otvoritvena kolesarska dirka kolesarskega in motociklističnega društva Sava ter Zvez na dirka kolesarskih društev se vrši na binkoštno ponedeljek dne 28. maja na progi Ljubljana-Logatec. Vozi se v dveh skupinah. I. Juniorski 29 km. II. Prvorazredni dirkači 29 km. Start točno ob pol 15. na Tržaški cesti pri gostilni Rupar km 1.400, cilj je v Logatcu pri hotelu Kramar km 30.400. Prijave dirkačev brez prijavnine se sprejemajo do 28. maja do 10. ure popoldne v Zvezni pisarni. — Istočasno se vrši tudi izlet in je skupni odhod kolesarjev točno ob 13. s Sv. Jakoba trga na cilj v Logatec.

Gospodarstvo

Narodna banka in stabilizacija dinarja

Ponovno smo že ugotovili, da zakonske stabilizacije dinarja ne bo mogoče izvesti brez spremembe zakona o Narodni banki. Pred dobrim mesecem smo objavili tudi tozadevno kritiko beogradskega vseučilišnega profesorja dr. Bajkica, ki je izjavil, da je način, kako namerava vlada izvesti zakonsko stabilizacijo monetarno - teoretična zablada. Nikak sporazum z Narodno banko, ki bi spreminjal določbe zakona o Narodni banki ne more biti veljaven brez ratifikacije obnega zbora delničarjev. Tudi je nemogoče izvesti stabilizacijo brez spremembe zakona o Narodni banki. Tako je nemogoče obdržati oblok bankovcev, ne da bi se spremenil § 19 zakona, ki odobrava Narodni banki, da sme na svoj račun izdati trikrat toliko bankovcev, kakor znaša kovinska podlaga, ki se bo potom valorizacije povečala.

Finančni minister in predstavniki Narodne banke so si vprašanje stabilizacije zamislili pač preveč enostavno. Med tem je generalni ravatelj Narodne banke predložil načrt za stabilizacijo posojilodajalcem v Londonu, po kateri bi spoznali vse njegove hibe. Po povratku dr. Novakovića so morali končno tudi merodajni krogi v Beogradu spoznati, da ne bo šlo brez spremembe zakona o Narodni banki in bančnega statuta. Zato bo v kratkem sklican izredni občni zbor delničarjev. Dolžnost Narodne banke je sedaj, da čim prej objavi predlagane spremembe zakona in statuta ter načrt zakona o stabilizaciji dinarja, da bodo gospodarski krogi in delničarji imeli možnost, da temeljito proučijo vsa vprašanja.

Zakon o Narodni banki je potreben temeljitih sprememb, zlasti v vprašanju dolžnosti Narodne banke glede stabilnosti valute. V vseh modernih državah imajo novčanične banke dolžnost skrbeti za stabilnost valute. Dosedajni način intervencij na račun finančnega ministra je po izvršeni stabilizaciji valute nemogoč. Baš v tem pogledu pa hoče baje Narodna banka odvaliti ves eventualni riziko na finančno ministrstvo. Na ta način bi bila omajana neodvisnost Narodne banke od države, na drugi strani pa bi bila stabilnost valute odvisna od finančnega ministrstva samega. Če država daje Narodni banki privilegij izdajanja novčanic, potem ima tudi vso pravico zahtevati, da Narodna banka sama skrbí za popolno stabilnost valute. Pri valutah na čisti zlati podlagi (kjer je novčanična banka zavezana na zahtevano zamenjati novčanič v kovano zlato) je to itak samo ob sebi umljivo. Tem bolj pa je to dolžnost tedaj, če se tolerira, da novčanična banka namesto zlata drži v kovinski podlagi devize, ki nosijo obresti, dočim se zlato ne obrestuje.

Poleg tega je treba spremeniti določbe statuta, ki se nanašajo na podeljevanje kreditov in sicer v tem smislu, da bo garantirana pravična razdelitev kreditov na pokrajine po obsegu gospodarskih poslov in po višini blagovnega prometa. Danes odpade, kakor znano, večina kreditov na Beograd, dočim so vsi ostali, zlasti pa prečanski krajci, v tem pogledu hudo zapostavljeni. Tudi ne gre, da bi gotovi posamezniki dobivali le navidez kratkoročne kredite, ki so v resnici dolgoročni in nimajo nikake zveze z blagovnim prometom, kar mora biti predpogoj za kredit pri Narodni banki.

Delovanje Zveze obrtnih zadrug

(Iz tajniškega poročila Zveze obrtnih zadrug za leto 1927.)

Zveza obrtnih zadrug je koncem preteklega leta štela 49 zadrug (v vsel Sloveniji je 79 obrtnih zadrug), in sicer 38 strokovnih (od 53, ki jih šteje Ljublj. obl.) in 11 kolektivnih (od 26) Lani so na novo pristopile: Strokovna zadruga oblačilnih strok v Trbovljah in Škupska rokodelska zadruga v Gorenji vasi nad Skofjo Loko.

Za smotorno vodstvo obrtniškega združenja pokreta je treba organizacijskega načrta. Ni vseeno kako se ustanavljajo zadrug; tudi ni vseeno kakšne zadrug se ustanavljajo in kakšen je delokrog teh zadrug. V prvih povojnih letih se je organizaciji zadrug posvečalo premočno pažnje. Po številni zadrug je najboljša organizirana Ljubljana, dalje Gorenjska in Posavske Potezelske obrtniške, v večini organizirane v kolektivnih združenjih. Te zadrug bi morale v bodoče posvečati vso skrb razvoju posameznih včlanjenih obrtnih strok. V splošnem je opaziti, da se le lani stanovska zavest našega obrtniškega znatno dvignila, da posamezne zadrug podvzemajo akcije zlasti za izboljšavo svojih članov in naraščajo ter prirejajo zborovanja in poučne tečaje.

V svrhu tesnejših stikov med obrtniški organizacijami in enotnega nastopa vsega slovenskega obrtniškega sveta, v katerem so včlane: Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru. Zveza gostilničarskih zadrug za Ljubljansko oblast v Ljubljani in za mariborsko oblast v Mariboru ter Zveza obrtnih društev za Slovenijo v Celju. Vrhovni obrtniški svet je doslej na 5 sejah razpravljal o aktualnih obrtnih zadevah. V kratkem bo Vrhovni obrtniški svet izdal svoj pravilnik in se bo pravičljivi kot zveza višjega reda, ustanovljena po § 130 obrtnega reda.

Ker se je po hudih borbah posrečilo vnesti v zakon o državnih Obrtni banki določbo, da se osnuje v Ljubljani podružnica tega obrtniškega denarnega zveza, je Zveza početkom 1. 1927 za ustanova vse svoje moči, da pridobi čim več delničarjev za to banko. V Sloveniji je podpisalo

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 24. maja 1928.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Sm. vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanja				in brzina v metrih			Vrsta v mm do 1. ur.
Ljubljana	62.6	8.4	88	NE 2	10	dež	16.0
Maribor	61.3	9.100	NW 1	10	dež	1.0	
Zagreb	63.8	13.65	E 2	7	dež		
Beograd	759.0	14.98	mirno	10	dež	3.0	
Sarajevo	62.5	7.75	mirno	10	dež	9.0	
Skoplje	6.6	17.62	mirno	6			
Dubrovnik	762.5	15.7	NW 2	9	dež	9.0	
Split	62.2	12.98	mirno	8	dež	23.0	

Solnce vzhaja ob 4.28, zahaja ob 19.26, luna vzhaja ob 4.16, zahaja ob 19.45. Danes je bila v Ljubljani temperatura 15.9 C najvišja, 6.0 C najnižja.

Dunajska vremenska napoved za petek: Menjajoče se, kasneje poljemajoče oblačenje brez posebnih padavin, najprej še hladno.

Tržaška vremenska napoved za petek: Veljavi iz tretjega kvadranta, nebo izpremenljivo, večinoma jasno, dvig temperature, morje nekoliko razburkano.

ZA BINKOŠTI!

Din 58 sivi ali 0 n 189

Din 23 — plačniti

V O I K A

413 delničarjev 7325 delnic. Na ustanovnem obnem zboru banke se je po zaslugi tajnika zbornice za TOI g. dr. Ivana Plessa dosegel soglasen sklep skupščine, da se podružnica v Ljubljani ustanovi takoj po otvoritvi glavne podružnice v Zagrebu. Ta sklep pa se ni izvedel, čeprav zagrebška podružnica posluje že leto dni. Zato je Zveza znova pričela borbo za podružnico v Ljubljani, kajti centrala v Beogradu ne kaže nikake volje, da ustanovi to podružnico. Banka kreditira naše obrtniške potom centrale po znanih pogojih. Lani ni nihče iz ljubljanske oblasti zabil za kredit pri tej banki, pač pa iz mariborske oblasti v skupni vsoti 11.000 Din. Letos je zanimanje za kredite nekoliko večje. Vendar pa se lasno kaže, da si banka z dosedanjim načinom kreditiranja ne bo mogla pridobiti simpatij slovenskega obrtništva. Kljub ustanovitvi državne Obrtne banke se obrtniške danes nahaja v težkih kreditnih razmerah, zlasti ker je Narodna banka po ustanovitvi državne Obrtne banke ukinila obrtniške kredite po 5000 Din. Zveza bo borbo za ustanovitve podružnice energično nadaljevala, ker hoče uveljaviti enakopravnost slovenskega obrtništva v tem zavodu.

Glede podaljšanja stanovanjskega zakona se je Zveza v dveh svojih izjavah izrekla za popolno ukinitve stanovanjske zaščite, ker obrtnik itak ni užival zaščite in ker bi ukinitve stanovanjskega zakona pospešilo privatno gradbeno akcijo.

Novi davčni zakon ne pomeni za obrtništvo nikake olajšave davčnih bremen. Tudi vse akcije proti davku na poslovni promet so ostale brezuspešne. Zveza je glede davkov hotela pokreniti večjo akcijo; to misel pa je opustila, ker le danes težko privabiti velike množice gospodarjev na taka zborovanja. Glede uvedbe oblastnih davščin je Zveza protestirala pri predsedstvu oblastne skupščine.

Lani smo dobili nov volilni red za zbornične volitve, ki je menda unikum v vseli Evropi. Po tem volilnem redu imajo volilno pravico tudi člani načelstev raznih zadrug, konsumov, društev in bratovščin. Tako imajo volilno pravico celo služkinje, dijaki, duhovniki, profesorji, uradniki. Vd. za volitve v zbornico je Zveza pod okriljem Vrhovnega obrtniškega sveta ponudila sporazum Jugoslovanski obrtni zvezi. Vmešale pa so se politične stranke, ki so pošten kompromis onemogočile. Uspeh zadnjih zborničnih volitev je znan. Zmagala je politika nad stanovstvom.

Zveza je posvečala vso pažnjo tudi stanovskemu tisku, ter je prevzela »Obrtni vestnik« v svojo upravo. V sporazumu z Obrtnim društvom v Ljubljani je sestavila konzorcij, kateremu je poverila upravljanje lista. Finančni položaj lista se je v letošnjem letu nekoliko izboljšal, tako da je izdajanje lista za tekoče zasigurno. Od g. Eng. Franchetija je zveza prevzela tudi obrtniški kolektor, ki ga je že v svoji režiji izdala za leto 1928.

Izstop zagrebških članov iz Mednarodne trgovske zbornice. Kakor znano traja že dolgo časa ostro nasprotje med zagrebškimi člani Mednarodne trgovske zbornice in našim nacionalnim odborom Mednarodne trgovske zbornice, odnosno med obema podpredsednikoma g. Vladimirov Arkom in g. Vasom U. Jovanovićem. Ta spor se približuje svoji likvidaciji na nepričakovan način. Kakor poroča zagrebški »Riječnik«, so zagrebški člani sklenili, da izstopijo iz našega nacionalnega odbora, kateremu je predsednik zunanji minister dr. Marinković. Zagrebški člani so baje svoj izstop že pisмено prijavili. Ker je istočasno podal ostavko tudi podpredsednik g. Jovanović, je zunanji minister pozval tretjega podpredsednika g. Ivana Ječina, da v najkrajšem času skliče sejo upravnega odbora našega nacionalnega odbora, na kateri se naj vprašanje definitivno razčisti. Kakor zatrjujejo, obstoja možnost, da bodo zagrebški člani opustili svojo namero glede izstopa. Uplivne osebnosti so podvezle že pomirljivo akcijo. Spor med beogradske in zagrebške člani je nastal zaradi zaposlavljanja zagrebških članov.

Instrukcije k uredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč. Ministrstvo za socialno politiko je izdalo velikim županom instrukcije glede izdajanja specialnih odredb na podlagi uredb o odpiranju in zapiranju obratovališč. Po tej uredbi morajo veliki župani v teku 2 mesecev po uveljavitvi uredb v lastnem delokrogu in po predpisih uredb s posebnimi naredbami regulirati vsa vprašanja iz § 1 do 9. 11. 12. 14 do 23, 25 do 27 in 40. in sicer po predhodnem zahtevanju zainteresiranih delavskih in delodajalskih organizacij odnosno zbornic ali pa pristojnih občin. Če v naredbi ne bodo regulirana vsa vprašanja iz omenjenih členov, bo naredba neveljavna, za kar bodo veliki župani osebno odgovorni. Vse ostale določbe uredb, katerih reguliranje ni pridržano velikim županom, stopajo takoj v veljavo. Veliki župani morajo točno določiti, kdaj smejo biti v smislu § 3 trgovska in obrt. obratovališča odprta in mejati, ki so določena v § 1. uredbi. Čas, v katerem smejo biti obratovališča odprta, se mora strinjati z delovnim časom za določeno kategorijo podjetij. Le v izjemnih primerih, če uveljavljenje tega principa zaradi narave posla ni mogoče, sme biti obratovalni čas za največ 1 uro daljši kakor delovni čas pomožnega osebja. Enourni opoldanski odmor v času od 12.—15. ure mora pri obratih, ki imajo baš opoldne največ posla, priti najkasneje ob 14. uri.

Vprašanje konvencije za odkup tobaka s Češkoslovaško. Ze lani je češkoslovaško-jugoslovanska parlamentarna delegacija sprejela resolu-

cijo, da se čimprej med Češkoslovaško in našo državo sklene konvencija za odkup tobaka. V aprilu t. l. so se vršile med našo upravo monopolov in češkoslovaško režijo tozadevna pogajanja, ki pa so ostala brez rezultata. V maju je kakor znano odpotoval v Prago upravnik državne monopolne g. Todorović, da nadaljuje pogajanja. Te dni se je g. Todorović vrnil iz Prage ter je izjavil, da so ob prički pogajanj predstavnik češkoslovaške režije priznal, da more naš tobak nadomestiti različne vrste orijentalnega tobaka. Vprašanje konvencije vendar še ni bilo rešeno ter se tozadevna pogajanja še vršijo. G. Todorović je mnenja, da bi praktična resolucija parlamentarnih delegacij obeh držav, ki trenutno zbirujejo v naši državi, mnogo pripomogla, da se to vprašanje čim prej reši.

Likvidacija bivših poštulih hranilnic na Dunaju in v Budimpešti. Upniki teh hranilnic se vnovič opozarjajo, da pripravijo svoje terjatve iz hranilnih virov in depozitov vrednostnih papirjev najkasneje do 20. junija t. l. Prijava sprejema Poštna hranilnica v Beogradu, vse njene podružnice in vse pošte, ki dajejo tudi vse informacije v ede teh prijav. Terjatve iz čakovanih računov pa se za enkrat še ne popisujejo.

Konkurza je razglašena o imovini Franca Pergerja, trgovca v Dobovi (prvi zbor upnikov 12. junija, glasilveni rok do 1. julija, ugotovljeni narok 12. julija).

Borze

24. maja

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet precej živahen, zlasti v devizi na Prago, ki se je nekoliko okrepila. Potrebo v devizah na Newyork, Trst in Berlin je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda gibala na včerajšnji višini. Pri slabem prometu je promptna notirala nespremenjeno 448—449, trgovala pa se je za maj po 448—449 in za december po 472. Med bančnimi vrednotami se je Prastedična okrepila na 842.5—847.5 brez zaključka, Poljedelska pa je bila pri čvrsti tendenci zaključena po 18. Tudi delnice Narodne banke notirajo čvrsto pri 6955—7090. Dalje so bili zaključki v Jugobanki po 87 in v Srpski po 138. V industrijskih vrednotah je bil promet nekoliko živahniji. Trgovale so se Slavonija po 12, Sečera Osijek po 505—510, Tvrnica vagonov po 95, Impex po 40 in Isis po 33—34.

Devize in valute

Ljubljana. Amsterdam 0—22.93, Berlin 13.59—13.62 (13.605), Bruselj 0—7.929, Budimpešta 0—9.927, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.98—8.01 (7.995), London 0—277.47, Newyork 56.83—57.93 (56.83), Pariz 0—223.72, Praga 168.04—168.84 (168.44), Trst 298.25—300.25 (299.25).

Zagreb. Amsterdam 22.90—22.96, Berlin 13.5875—13.6175, Dunaj 7.98—8.01, Bruselj 7.914 do 7.944, Budimpešta 9.912—9.942, Milan 298.3 do 300.3, London 277.07—277.87, Newyork 56.72 do 56.92, Pariz 222.72—224.72, Praga 168.04—168.84, Curih 1093.5—1096.5.

Trst. Beograd 33.3—33.6, Dunaj 264.2

Iz življenja in sveta

V eni uri okoli zemlje

Kaj nam obeta raketni avtomobil?

Ze včeraj je «Jutro» poročalo med brzojavkami o prvem poskusu z raketnim avtomobilom, izumom inženjerja Walterja, od katerega je kupil patent Franc von Oppel, lastnik istoimenih tehničnih tvornic, Oppel izpolnjuje ta izum in ga je v sredo prvič praktično preizkusil v Berlinu.

Raketni avto ima obliko brzovoznega avtomobila ter je zgrajen bistveno na istem principu, kakor raketa za polet v vesolje. V zadnjem delu je avto nabit z eksplozivnimi snovmi. Ko se premakne z mesta, se čujejo močne detonacije. Med dirko praskata vozilo kakor bi pokale strojne puške.

Ljudje, ki so prisostvovali temu senzacionalnemu poskusu, so pravzaprav malo videli. Kajti dirkališče, na katerem se je izvršil eksperiment, je bilo zavito v goste oblake dima. Vendar je napravil poskus nepopisen vtis in ljudje, ki so bili navzoči pravijo, da persega vse meje človeške fantazije. Na kratki poti dveh kilometrov je letel raketni avto z brzino 190 km na uro. Avtomobil je upravljaval sam lastnik tvornice Franc von Oppel. Izjavil je, da bo čez nekaj tednov ponovil poskus in da bo raketni avto tedaj drvel z brzino 400 km na uro. Prihodnji poizkus se bo vršil že z raketnim

letalom, ki se bo zaenkrat pomikalo na tračnicah.

Oppel je uverjen, da se bo posrečilo ljudem z raketnim aeroplanom dospeti do stratosfere in da bo mogoče to vozilo tehniško tako izpopolniti, da bo trajal polet iz Berlina v New York čez nekaj let samo 5 do 6 ur. Današnje človeštvo pa čakajo še večja presenečenja. Človek si bo osvojil neizmerno prostore vesolja, letel bo lahko na luno in na druge planete, vožnja okoli zemlje pa bo z novim aparatom trajala komaj eno uro.

Preden je raketni avto zdrvel po dirkališču, je razložil Fritz v. Oppel povabljenim gostom, kako si je zamislil nadaljnje izpopolnjevanje raketnih vozil.

Brzino bomo zvečali postopoma. Najprej nameravamo postaviti še nov svetovni rekord v hitrosti z avtomobilom, nakar se bomo šele ukvarjali z raketnim letalom, ki mora doseči brzino 300 do 400 km na uro. Ko nam to uspe, začnemo z gradnjo čistih raket za polete z in brez posadke, ki bodo dosegle višine 20 do 30 km nad zemljo. Naša zadnja in najtežja naloga bodo slednjič rakete takšnih ogromnih hitrosti, ki so potrebne, da raketa odleti iz zemeljskega območja.

je zlomil eno roko, obe nogi pa sta mu zmrznili.

Filchner je zbral važne in pomembne beležke o zemeljskem magnetizmu ter zapiske astronomičnega značaja, narisal je mnogo novih kart, ki razkrivajo notranjost Tibeta in se pripravljajo sedaj, da bo nadaljeval pot v Kašmir. Ves čas ekspedicije je Filchnerja podpirala angleška vlada v Britanski Indiji, na potovanju skozi Tibet pa mu je bil vedno v pomoč Dalaj-Lama, najmočnejši predstavnik verskega življenja v tej deželi.

Kako branijo Angleži žensko čast

Miss Irena Savage

Je danes junakinja dneva v Londonu in po zaslugi časopisja menda po vsem svetu. Pred nedavnim je sedela zvečer v družbi bivšega poslanca Leva Moneya v Hyde-parku in se z njim mirno pogovarjala. Prišla sta dva čuvarja javne morale in ju aretirala, čeprav nista imela za to absolutno nobenega povoda. Na policiji so ju seveda izpustili, kar pa ni preprečilo, da se je dvignil v vsej angleški javnosti silen vrišč, ki se je potem še potencialno, ko so Savageovo ponovno pozvali na policijo in jo baje na precej netakten način zaslivali. Zadeva je prišla tudi v interpelaciji pred parlament, kjer je moral poslušati notranji minister Johnson Hicks zelo ostre besede na račun puritanskih metod londonske policije. Vlada se je skušala rešiti iz neupravičenega položaja na ta način, da je sestavila komisijo, ki bo ugotovila dejanski stan in krivice in sicer z javno preiskavo. Zdi se, da bo nekaj višjih policijskih uradnikov sfrčalo in ni izključeno, da bo moral tudi notranji minister ostaviti svoje mesto. Za sedaj je bila policija sodnijsko obsojena, da mora plačati 10 funtov in 10 šilingov globe poleg vseh sodnih stroškov in da mora ustaviti postopanje proti Savagevi in Moneyu.

Sir William Horwood,

šef londonske policije, ki so ga ostro skritizirali med interpelacijo v spodnji zbornici zaradi hydeparškega skandala. Očitno mu, da je uvedel pretirane metode za nadzorovanje javne morale in ga imajo v želodcu tudi zato, ker se poslužuje policija z njegovo vednostjo baje mučnih sredstev pri zasliševanju aretirancev.

K plinski katastrofi v Hamburgu

Kraj eksplozije v Stoltzenbergovi kemični tovarni. Na desni streha iz valovite pločevine, ki jo je eksplozija fosgenovega tanka zagnala proč.

Cepjenje proti tuberkulozi

Prvi, ki se je bavil z idejo, da bi zdravil jetiko s cepljenjem oziroma da bi jo s cepljenjem preprečil, še preden bi se pokazala, je bil Robert Koch, ki je odkril povzročitelja te strašne bolezni. Poskusil je telo imunizirati najprvo z ekstrakti bacilov in z umorjenimi bacili, a ta metoda se ni obnesla, ker obstaja imunost samo toliko časa, dokler so v telesu živi elementi povzročitelja. Šele ko je po dolgih poskusih izumil znani tuberkulin, so cepjenja v nekaterih slučajih dosegla svoj namen. Vendar tudi tuberkulin se ni izkazal tako dobro, da bi postal važen pripomoček v boju proti jetiki. V neshetih primerih je odpovedal popolnoma. Tako so bili zdravniki prisiljeni iskati boljših varnostnih sredstev proti injekciji. Najbolje se je to posrečilo francoskima zdravnikoma Calmetteu in Guérinu. Prišla sta na misel, da je treba povzročiti lahko, neškodljivo infekcijo v človeškem telesu že v najzgodnejših letih, še pred nastopom kakšne naravne infekcije. Takšne umetne infekcije z živimi bacili ustvarjajo tisto trajno imunost, ki je Koch in drugi s svojimi sredstvi niso mogli doseči. Seveda pa je potrebno uporabljati oslabljene bacile. To sta dosegla Calmette in Guérin s tem, da sta bacil iz goveje živine «precedila» 230 krat skozi žolčno tekočino. Tako preparirane bacilne goje sta preizkusila s številnimi poskusi na živalih in sta dognala njih popolno neškodljivost, ki so jo potrdili tudi poskusi drugih znanstvenikov. Imenovala sta novonastali bacil B. C. G. (bacil Calmette-Guérin). V juliju 1921. sta cepila prvega otroka in sicer skozi usta. Ker so bili njihovi uspehi izredni, se je metoda kmalu razširila po vsej Francoski in njenih kolonijah, a danes jo prakticirajo že v petnajstih drugih državah, med njimi tudi v naši. Njeno učinkovitost dokazujejo najjasnejše številke. Do danes so cepili na Francoskem že preko 75.000 otrok, skupaj z drugimi državami nad 150.000. Na Francoskem je umrlo prej okoli 30% na tuberkulozi bolnih otrok, danes jih je takšnih manj nego 1%. Vendar se metoda ne razširja v takšni meri, kakor bi bilo potrebno in to radi tega, ker mnogi učenci vanjo nimajo pravega zaupanja. Treba bo menda še dosti poskusov in dobrih rezultatov,

preden postane tisto univerzalno varnostno sredstvo proti jetiki, kakršna so zaman iskali pred njegovim izumom.

Porod v valovih

O nenavadnem dogodku poročajo iz neke obdunavske vasice na Madžarskem. V Tökölju. kraju, ki leži ob reki Dunavu je neka siromašna ženska srednjih let nabirala dračje za kurjavo. Pri tem se je ranila v roko, in da bi si rano izprala, je šla k vodi. Nagnila pa se je nekoliko preveč naprej. Pri tem je izgubila ravnotežje in štrbunknila v vodo.

Valovi so jo odnesli, toda ona se je borila z njimi. Bila bi jih tudi premagala, da ni bila že čisto na koncu nosečnosti, kar ji je povzročalo silne težave. Slednjič so jo v vodi popadle porodne bolečine. Na svet je prišel deček in mati pri tem tako omagala, da je izgubila zavest in se je že začela potapljati.

K sreči so žensko ugledali ljudje z brega in eden je brž planil v valove. Rešil je mater in otroka. Odnegli so oboja v bolnišnico, kjer so mater z umetnim dihanjem zopet obudili k življenju, dočim je novorojenček umrl.

Filchner živi

Pred meseci je nastal v nemškem časopisu velik vik in krik, češ da je bil na svojem študijskem potovanju skozi Tibet umorjen nemški raziskovalec Wilhelm Filchner. Govorice so nastale pač radi tega, ker je zašel raziskovalec globoko v srce azijske dežele in ni dosegla njegova pošta domovine in svojcev. Vpiti je kmalu utihnilo — prišli so namreč demantiji, ki so poročali, da Filchner živi.

Najnovejše vesti iz Lehja v severni Indiji potrjujejo to dejstvo. Poročajo pa tudi, da Filchner ni prehodil ogromnih distanc na poti skozi Azijo brez škode za svoje telo. Na ekspediciji si

Nevarni bog ljubezni ali: Škandal v Hydeparku

Krvavi maj l. 1918. v Radgoni

Kako je pred desetimi leti v Radgoni izbruhnil vojaški upor in kako ga je avstrijska soldateska udušila

Z vojno napovedjo Italije v maju l. 1915. je naše obmejno močno pomembno mestce Radgona hipoma izpremenilo svoj značaj in postalo prebivališče tisočev slovenskih in italijanskih beguncev, vojakov in vojnih obvezancev. Južna kri in bujni temperament sta prinesla v to zaspano provinco novo življenje v spotiko, pohujšanje in ogorčenje domačega prebivalstva. Napol pomemčeni kraj ni sprejel z radostjo niti svojih krvnih toda zavednih slovenskih bratov, tembolj pa je gledal opravičeno postrani Italijane, med katerimi je bil seveda znani odstotek nezaželenega elementa s tržaških, goriških in pulskih ulic, breznic in predmestij.

Radgonski nemškutarji, Kodolitschi, Kamnikerji, Schescherki in drugi pristni predstavitelji tevtoburške rase, so novodošlo južnjaško poplavo delili v «Kacelmaherje» in «holbete Kacelmaherje». Sami tipični polovničarji težke alpske krvi niso v ritmu hitre slovenske in italijanske govornice razložili, kdo je Slovenec in kdo Italijan, kot nadutim nemškutarjem pa so jim oboji bili enako nedobrodošli.

Novi priselci so se polagoma vživel v svoje izgnanstvo in med njimi ter domačini se je polagoma stvorilo neko sožitje, ki pa ni nikoli izgubilo svojih prirodnih ostrot, tembolj ker je svojat med Italijani vztrajno skrbela zato, da je s tatvinami in raznimi nasilji vedno znova dokumentirala svoje poreklo iz starega mesta in zakotnih ulic naših južnih mest.

Prvi pojavi revolucije

Tri leta so pretekla v tem prisiljenem sožitju otopelih severnjakov in živahnih južnjakov in tudi v Radgoni so se začeli kazati prvi znaki, da se razkrajja monarhija in da se ji bliža zaslužen konec. Priseljeni tisoči in zlasti vedno lačne formacije kadra 97. p. p. v mestu Radgoni, Veržuju, Križevcih, Gornji Radgoni in drugod, so v celem kraju povzročili draginjo in pomankanje vsakdanjih življenjskih potrebščin. Med obče nezadovoljstvo so prinesli osvobodeni ujetniki z Ruskega še novo noto nerada, nepokorščine in nediscipline, kar vse je v vročinskih ljudeh juga našlo podvojen odmev.

Jugoslovensko gibanje

Več ko boljševežem, draginja in pomankanje pa je za nemirno ljudstvo vplivala propaganda za Jugoslavijo, kajti slovenska narodna zavest in stremeljenje po svobodni jugoslovenski državi sta bili ravno med našim primorskim in kraškim ljudstvom bolj razviti nego kjerkoli drugje na Slovenskem. Ze deklaracijsko gibanje je močno razpahlalo nacionalistični ogenj, ki ga je pri teh beguncih pospeševalo nezadovoljstvo z Avstrijo. Država jim je vzela vse, a dala jim ni ničesar. Ne samo begunci, tudi vojaki so bili po večini brezdomci, ali pa niso imeli nikake možnosti priti dolga leta na svoje domove in k svojcem.

Majska vstaja

Ze prvega maja je vojaško oblastvo pričakovalo, da izbruhne revolta. Moštvo je nemškimi oficirjem in meščanom grozilo z vsem mogočim; vojaške kroge je predvsem vznemirjalo dejstvo, da ni nobena kazen bila več učinkovita. Kljub stražam so jetniki čisto razbijali vrata in rušili celo zidove svojih zaporov ter brez sledu izginjali. Oficirji se na moštvo iz Radgone in okolice, ki je šlo 4000—5000 mož, v nobenem slučaju niso mogli več zanesti. Peščica zvestih je pomečila kapljo v morju.

»Živela Jugoslavija«

Ta razkroj med vojaštvom je dozorrel do 23. maja tako daleč, da je tega dne izbruhnil odkrit upor, ki so ga začeli osvobodjeni ujetniki iz Rusije.

V 11 urah iz Berlina v Rim

Zastopniki nemških, avstrijskih in italijanskih zrakoplovnih družb so pred dnevi v Rimu podpisali državno pogodbo o novem zračnem prometu med temi državami. Mimo drugih važnih letalskih zvez ureja pogodba tudi direktno ekspresno zračno linijo med Berlinom in Rimom, ki bo najhitrejša v celi Evropi. V poletnih mesecih bodo vozila velika potniška letala iz Berlina v Rim z dvema pristankoma na Dunaju in v Benetkah.

Vožnja iz Berlina v Rim ter obratno bo trajala 11 ur. Doslej so letala, vozeča na omenjeni progi, pristajala v Gradcu in Celovcu, kar jim je vzelo toliko časa, da ni bilo mogoče vzdržati konkurence z ekspresnimi vlaki.

Okraden muzej

V praškem narodnem muzeju so te dni opazili, da je zmanjkalo za kakšno ¼ milijona čeških kron raznih vrednostnih predmetov, ki so imeli v prvi vrsti vrednost kot antikvitete. Predmeti so bili zlati, predstavljali so prstane, ure in igle. Poleg tega je izginilo tudi več objektov iz slonovine.

Preiskava je dognala, da so morali stvari ukrasti ljudje, ki so se dali čez noč zapreti v muzej, kjer so nemoteno odnesli ugajajoče jim stvari. Poslopje so zapustili na ta način, da so splezali po žici strelovođa v prvo nadstropje

Vojaki so se zbirali v večje skupine ter zborovali po gostilnah in v mestnem vrtu. Zborovanje v mestnem vrtu je vodil četovodja Melihen, ki je pozval vojaštvo na upor in zaključil svoj govor z vzklikom: Živela Jugoslavija! Četovodja so takoj aretirali, s tem pa se je pospešil izbruh, ki je bil skrbno pripravljen in napovedan šele za polnoč istega dne.

Po aretaciji ob pol 10. uri zvečer se je vstaja razširila na vse vojaštvo. Vstaši so razdeljali vse ubikacije in pisarne ter odprli vsa skladišča za orožje, municijo, živila, obleko in obutev. Po aretaciji Melihena je prevzel poveljstvo korporal Ukovič. Načrt je bil zavzeti mesto in se utaboriti na glavnem trgu, osvoboditi ujetnike in se polastiti skladišč v mestu samem.

Neuspešen napad na mesto

Mestni poveljnik je proti upornikom zbral nekoliko zvestih čet in dobil na telefonično prošnjo takoj pomoč iz Maribora, odkoder je prišlo nekoliko čet 47. in 7. pp. Vstaši so poskušali prodreti v mesto na več krajih, toda bili so povsod odbiti, ker se italijanski element ni navduševal niti za najmanjši boj, marveč je brezvestje porabljal samo v svoje umazane namene ter med uporniki samimi s svojim znanim «demogelstvom» izzival nered in paniko pri prvih streljih z nasprotne strani. Ves boj je zahteval sedem mrtvih in osem težko ranjenih. Zaradi tega se je redni vojski posrečilo udušiti upor kaj kmalu in vojaško so dišče je začelo s svojim krvavim poslovanjem.

»Na svoje ljudi ne bomo streljali«

Voditelji radgonske bune so bili sami Slovenci, katerim niti vojno sodišče ni moglo odreči velike bistroumnosti, smotrenosti in nesebičnosti. Obtožba sama je povdarjala, da je zadušitev bune pripisovati v prvi vrsti seveda «junaškemu nastopu polkovnika Kornmüllerja, v drugi vrsti pa popolni vojaški nesposobnosti italijanskega plemena, ki se je v ostalem že nebrojkrat dokazala». Obtožnica nadalje povdarja, da se je uporni duh v slovenskih vojaki 97. pp. opazil že tedaj, ko je bilo nekaj oddelkov poslano, da pomaga udušiti judenburško vstajo. Pri tej priliki so vojaki pometali vso municijo iz vagona skozi okno ter odločno izjavili, da na svoje ljudi ne bodo streljali.

Krvavo vojaško sodišče

Radgonski župan Kodolič in podžupan dr. Kamniker (ta je naš stari tu di pozneje zločinski in ima veliko zaslug, da je Radgona ostala v Avstriji) sta odpotovala 24. maja na Dunaj poročati cesarju svoje jade. Isti dan pa je tudi sodišče prišlo v Radgono, da završi svoj okrutni posel. Tri dni kasneje sta se ob pol 8. uri zjutraj že izvršili prvi dve eksekuciji nad Melihenom in Ukovičem. Zlasti slednji se je vedel zelo junaško in je svojega tovariša hrabril in tolažil zaradi ponesrečenega podjetja. Junaški smrti je pristostvovala nepregledna množica.

Dva dni kasneje je isto žalostno pot korakalo še šest drugih nesrečnikov, ki so se istotako vedli kot neustrašni junaki. Vedrega lica so korakali obsojenci po mestu, veselo so pozdravljali srečujoče jih znance z «Živio, Nazdar in Evviva» ter prepevali slovenske bojne pesmi. Niti pred samo smrtjo jim ni upadel pogum. Zadnji obsojenec je še pred puškami navdušeno vzkliknil: «Živeli Slovenci!»

Trupla ustrlejenih so pokopali 30. maja na radgonskem pokopališču, kjer še danes počivajo v neosvobodjeni zemlji, samo zemeljske ostanke goriskega Italijana Liberata Vellana je dalo rodno mesto l. 1924. prenesti v domovino.

in od tam na tla. Ukradeni predmeti imajo, kakor smo že omenili, veliko materialno vrednost, še mnogo večjo vrednost pa predstavljajo kot zgodovinske priče.

Japonci so zasedli Šantung
Siric Sam in njegov slabo vzgojeni nečak.

S tvrdko

Drago Se wab

samo, omogoča se res lepo moderno
neno oblačiti. Gospodje naj tega
va ne pozabijo! 94

Dopisi

VIČ. Krajevni odbor RK na Viču je zaključil račune svoje nabiralne akcije za potpisu ponesrečene Bolgare in oddal čistih dobiček nabiralnega dne 13. maja t. l. v znesku 2.600 Din glavnemu odboru RK v Ljubljani, da odpisuje denar na pristojno mesto. Odbor čuti prijetno dolžnost, da izreče iskreno zahvalo vsem prosvetnim organizacijam na Viču, ki so združene sodelovale pri »nabiralnem dnevu«. In vsem ostalim faktorjem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do lepega uspeha. Odbor opozarja ob enem na prireditev »dneva Rdečega križa«, dne 10. junija t. l. in apelira na naklonjenost vseh društev, da se tudi to pot stavijo v službo človekoljubne akcije Rdečega križa.

SV. JURIJ OB ŠCAVNICI. Malonedeljski dilektanti Narodnega kulturnega društva priredijo na binkoštno nedeljo točno ob 4. popoldne pri g. Pergerju spominsko proslavo v čast v svetovni vojni padlim vojakom. Moški, mešani zbor. Vojna žalostna »Orkan«. Sodelujejo polnoštevila malonedeljska godba na pihala. Vabljeni vsi ob blizu in daleč.

SV. LOVRENC NA POHORJU. Po daljšem presledku priredi tukajšnji Sokol na binkoštni ponedeljek narodno igro »Deseti brat«. Po sedanjem poteku so vloge precej dobro zasledene. Pripravljeni smo, da bo ta krasna igra zadovoljila v polni meri vse gledalce. Vrli igralci in vsemu sodelujočemu članstvu pa kličejo: »Le tako naprej — v slavi in moči!«

LJUTOMER. Tomola, ki jo je priredilo dne 17. t. m. sokolsko društvo, je uspela prav dobro. Prvo tombolo (2000 Din) je dobil g. Komornik, adm. poročnik v Ljutomeru, drugo (šivalni stroj) Josipina Kardinar, delavka iz Logarovcev, tretjo (moško kolo) Anton Kosi, železniški sin iz Logarovcev, četrto (vračo moko) Ana Magdič, kolarjeva žena iz Radomerja, in peto (voz drv) Marija Svatina, posestnica iz Veržaja, Sokol-

ske društvo se zahvaljuje vsem darovalcem dobitkov in vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do lepega gmotnega uspeha.

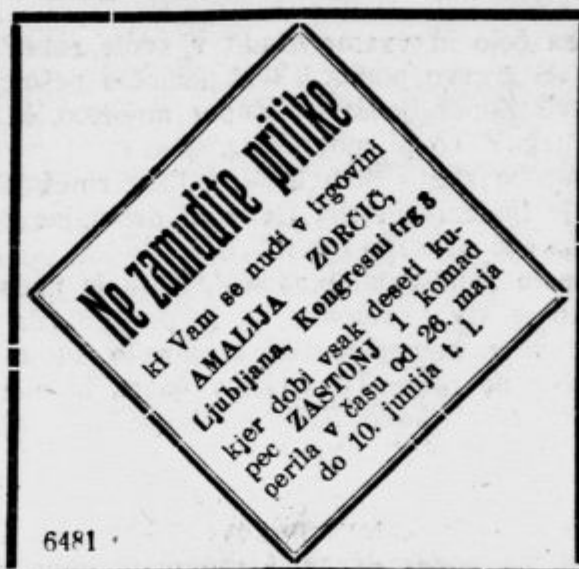
KRŠKO. V soboto, 29. t. m., je priredil tukajšnji prosvetni odsek Sokola predavanje o slovenski umetni pesmi. Predaval je g. profesor Družovčič iz Maribora. Muzikalne primere je pela koncertna pevka za. Mila Družovčičeva. Lepa slovenska pesem je privabila v dvorano mnogo občinstva, ki je z največjim zanimanjem sledilo dobremu izvajanju vseh pesmi. O prof. Družovčič nam je kratko podala pojasnila, kako se je začela širiti slovenska pesem. Občinstvo je bilo s koncertom prav zadovoljno in si še želi takih prireditev.

BREŽICE. Četrty razred tukajšnje meščanske šole je priredil v dnevi od 15. do 17. t. m. dobro uspeh malski izlet na Sušak in Crikvenico. Siromašnim učencem so omogočili izlet razni prijatelji mladine z denarnimi prispevki v znesku 430 Din. Vsem prijateljem mladine najiskrenejša hvala!

STARI TRG PRI LOŽU. V nedeljo 13. t. m. je vprizoril dramatični odsek tukajšnjega Sokola Nušičevo komedijo »Narodni poslanec«. Igro je spretno režiral br. Jerajla. Vloge so bile v splošnem dobro razdeljene, želeli bi pa bilo, da bi jih razdeljeval režiser sam. Komedia je dobro uspela. Obisk je bil glede na to, da je sezona že pri kraju, dovoljen. Izborna sta rešila svojo nalogo Sreeta-Jerajla in Prokič-Tomec, posebno v dijalogu v 2. dejanju, kjer sta bila na višku. Dobri so bili tudi ostali, posebej naj še omenim Pavko, Damico, Ivkoviča, Spira in Mladena. Bratu Jerajli, ki se je pokazal kot več in poštvovalen režiser, hvala! Pri tukajšnjem Sokolu se te osnoveval radio-odsek. Aparat si bodo nabavili člani sami, društvo pa bo dalo na razpolago primeren prostor v podstrešju, kjer se zgradi soba. Potreben stavljen material se nabira pri tukajšnjih bratih-lesnih trgovcih.

ŽALEC. Že dolgo vrsto let nisem bil v Zalcu. Zelo se je povečal trg posebno poleg šolskega posloja, kjer je zrasel nov del — nova ulica — s čednimi vilami. Zida se tudi, kakor mi je bilo

sporočeno, poleg železnice nova hmeljarna. Zelo se skrbi tudi za olesanje trga. Povsod lepo posuta pota ter skrbno zavarovan in negovan dvorod. Hodil sem tudi po Oršk cesti, kjer je vzdolž bive pivovarne krasen plot. Zanimarjena pa je nasprotna stran tam blizu sušilnice za hmelj. Naj bi se tudi v okolici te zgradbe razvil estetski čut, da bo vsak tujec zapustil z najlepšimi utisi ta sloviti trg.

Ali ste se že naročili na „Ponedeljek“

Rimske toplote

jugoslovanski Gastein, radio-aktivne toplote 870 C. Direktna zveza brzovalovakov Praha, Berlin, Wien, Linz, Graz, Zdravi protin, revmatizem, ishias, ženske bolezni, ne vrzljajo, posebno učinkuje proti nespanju in slabemu teku. Cene cele penzije v predseziji Din 60, v seziji 80 Din. 110

Naši onstran granic

Zanimiv vzrok zaplembe slovenskega lista

»Goriška Straža« je bila pred kratkim zaplenjena in sicer zaradi uvodnika in neke dnevnice. Uvodnik pod naslovom »Novo življenje« je govoril o potrebi, da se mladina iztrga iz sedanjih njenih nesmiselnih in večnoma tudi duhu in telesu škodljivih zabav ter se v njej zopet pobudi ljubezen do doma, borbenost proti krivici, moška zvestoba do materinskega jezika ter globoka in živa vera v vrednote duhovnega sveta, kar je pač italijanska cenzurna oblast v Gorici smatrala za hujskajne proti nacionalnemu redu. Se zanimivejša pa je zaplemba one dnevnice, ki se je glasila: »Ponarejena vložna knjižica«. Pred dnevi se je zgledil v tukajšnji (goriški) podružnici Ljubljanske kreditne banke neki gospod — Italijan — z vložno knjižico. Dovolil je bila pripomba, da je bil dotični »gospod«, ki se je zgledil s ponarejeno knjižico, torej ponarejevalec, zločinec, Italijan, pa je moral biti slovenski list zaplenjen, dočim pa na drugi strani laški listi z neko posebno slastjo navaajo pri vsakem kaznivem dejanju, ki ga zagreši kak naš človek, da je zločinec »drugorodec«, Slovenec, Hrvat, ker bočjo tako prikazati naš narod kot narod zločincev. Laške zločince pa štiti cenzura.

— Italijanski prestolonaslednik Umberto na Krnu. Kakor znano, postavijo na Krnu spomenik junakom, ki so se borili na njem. To bo ogromno planinsko zavetišče, v katerem bo prostora tudi za vojaštvo. Spomenik bo dovršen v kratkem in inavguracija bo najbrže dne 17. junija t. l. Prestolonaslednik bo naprošen, da inavgurira on spomenik na Krnu, kakor je storil kraj za spomenik na Pasubiju. Pripravlja se velik prihod bivših bojevnikov posebno alpincev.

— Za potujočanje drugorodcev vedno dovolj denarja! Predsednik balistične organizacije Ricci je obljubil široko pomoč ba-

litskemu gibanju na Goriškem. Večje podpore se nakažejo za balistične domove v Korbaridu in Tolminu, balistične domove v Renčah in Vipavi dobila kinematografski stroj in knjižnico, v Gorici napravijo veliko telovadnico, prostor za tenis, goriški balistični odbor dobi tudi en avto Fiat. Ricci je izjavil goriškemu balističnemu komisarju, da bo vedno drage volje izdatno podpiral vsa balistična stremeljenja na Goriškem.

— Infamen napad na tukajšnje organe. »Slovenec« je priobčil dopis svoje goriškega dopisnika, čigar infamni in ske organizacije (Kolo jugosl. sester, Jugoslovanska Matica, Akcijski odbor za Akademijsko znanost) javnost z indignacijo odbija in obsoja. Tem organizacijam zamerjajo klerikalci, ker prirejajo gledališke igre, skioptična predavanja, matineeje v Narodnem domu. Ta ima pač reprezentativnejše, prostornejše in primernejše prostore in dvorane kakor »Ljudski dom«, ki se mora daleč zadaj skriti. Sicer pa naj govore na slednje podrobnosti: Kdaj pa zmore dvorana v Ljudskem domu, ki ima prostora komaj za 300 oseb, sprejeti 900 otrok, ki je posetilo šolsko predstavo, ki jo je priredila tukajšnja osnovna šola? Ali naj se prirejo take gledališke igre in umetniške prireditve v občinski posvetovalnici, gimnaziji ali kinodvorani »Talija«, o katerih ve vsak otrok, da nimajo odra. Da se bo vršilo javno zborovanje za železnico Kranjskega, je sklenil informativni sestanek z delegati kamniškega akcijskega odbora, in ne kakršenjsi demokrat sam. Pozna mo dobro nestrpnost in »delavnost« kranjskih klerikalcev v teh nevtralnih organizacijah. Dovolj ilustrira ta le primer: Pred kratkim se je vršil občni zbor Jugoslovanske Matice na nevtralnih tleh, samo na ljubo klerikalcem, da se jim omogoči pristop, ne da bi kaj pregrešili proti svoj strankarski vesti. In koliko jih je prišlo? Recni in piši: eden! In ti ljudje s predrznostjo jemljejo v zakup pravico, da napadajo odbore teh organizacij. Ni čudno, če izgubljajo ostali odborniki in delavci v teh društvih veselje do dela. Zgagarije so zmogli pač samo klerikalci!

Josip Šlibar, Ljubljana

Stari trg 21 (poleg Zalaznika)

Blago za površnike 185, 250, 380
Angleški kamgarni 265, 350, 450
Volneni koverkoti 180, 260, 320
Najnovejši kamgarni 120, 180, 270

Za sportne obleke 95, 150, 220
Lodni 130, 180, 230
Volneno za jankerle 140, 180, 220
Različno sukno 85, 120, 160

Črni kamgarni 220, 280, 380
Modri kamgarni 220, 280, 380
Modno blago za hlače 165, 240, 360
Modri ševijoti 140, 180, 220

Dr. RUDOLF RAVNIK, odvetnik
MARIBOR
sprejme
koncipijenta.

Nastop s 1. 9. 1928. Prednost imajo kandidati s substitucijsko pravico. Pismene ponudbe na gornji naslov. Pogoji po dogovoru. 6428

Za birmo prodajam:
zaradi preselitve

nikel moška ura Din 48—
srebrna moška ura Din 235—
14 kar. zlata moška ura .. Din 900—
nikel zapestna ura Din 120—
srebrna zapestna ura Din 215—
14 kar. zlata zapestna ura . Din 360—
14 kar. zlata ovratna verižica Din 80—
srebrna ovratna verižica .. Din 20—

Ivan Pakiž
Ljubljana, Stari trg 20.

Oglejte si zalogo in cene! 6479

Jaz Ana Čilag

s svojimi 185 em dolgimi, divnimi Lorelei lasmi, sem te dobila, uporabljajoča pomada, ki sem jo sama iznašla. Ona je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, za razvitek gostih las in za okrepitev las. Pospeš pri gospodih in otrocih rast gostih in močnih las in daje že po kratki uporabi priroten sijaj in občinstvo in jih varuje prezgodnje osivelosti vse to visoke starosti. Čilag pomada odstrani prhljaj tekmo 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranilne materije za lase kot Čilag pomada, ki si je po vsej pravici pridobila svetovni sloves, ker dosegajo gospodje in gospe že po uporabi prve steklenice najboljši uspeh, ker izpadanje las povsem prestane že po par dneh in se pokazuje nov porast. Ta uspeh dokazuje moj 50 letni jubilej in milijoni zahvalnih pisem, ki sem jih prejela iz vsega sveta.

Cena velikemu lončku Čilag pomade Din 60.—, dvojnatemu Din 90.—. Pri vsakem lončku je potrebna steklenica special šampona (za 20-kratno umivanje glave) Din 25. Poština posebej. Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu iz trgovice za SHS. Naslovite točno svoje naročilo:

AURORA, SEKT 16. NOVISAD,
Željeznika ul. 47.
Preprodajalci in zastopniki za vsa mesta se iščejo.

Objava.

Uprava Državnih Monopola razpisuje drugo ofertalno licitacijo za nabavku ručnih vatrogasnih aparatov za potrebe raznih monopolnih ustanov.

Licitacija će se održati na dan 21. juna 1928. g. u kancelariji Upravnika Državnih Monopola u 11 časova pre podne.

Svaki ponudjač dužan je Depozitnoj Blagajni Uprave Državnih Monopola nakladje do 10 časova dana označenog za licitacijo položiti kauciju koja iznosi za državljane SHS 5%, a za strane 10% od ponudjene cene.

Uslove i bliža obaveštenja mogu se dobiti u kancelariji Mašinskog Odseka Industrijskog Odeljenja svakog radnog dana od 9—12 časova pre podne.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Državnih Monopola L. M. Br. 5304 od 26. aprila 1928 g. 637-7

Popoln užitek

imate v gledališču pri
Novačanovem Hermanu Celjskemu

le tedaj, če popreje prečitata njegovo dramo v knjigi, ki jo je izdala

Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

Broširana velja Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Tvrđka

Gričar & Mejač
se nahaja le v
Seienburgovi ulici št. 3

Geslo tvrđke:
najboljše
priporočilo
je dobro
blago

F. N.

motorno kolo

350 ccm s. v. stane
samo Din 13.200.—
Tudi na večmesečne
broke po dogovoru

Zastopstvo
za Slovenijo

H. Kenda, Ljubljana.

Mestni trg 17.

Za lepo vreme

HUMANIK

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a (Petovia)
CELJE, Aleksandrova ulica 1
MARIBOR, Gosposka ulica (Jos. Martinz)
PTUJ, Slovenski trg (Petovia) 6398

National
kontrolnih blagajn
generalno zastopstvo
s sedežem v Mariboru se odda.

Naš ravnatelj Durt stanuje v hotelu »Meran« soba št. 9., kamor naj se obrnejo reflektanti za to zastopstvo danes v petek, do 6. ure zvečer.

Družba National - kontrolne blagajne.

Vodne turbine

avtom. regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mline izdeluje in dobavlja
G. F. SCHNEITER, Škofja Loka
podjetje za zgradbo vodnih turbin
Konkurenčne cene! Zahtevajte ponudbe! Prvo vrstne reference!

LUBAS
Lubasova harmonika

pride na velesemanj
Paviljon „H“ Koja št. 510-512, 458-462

Ker naša konkurenca širi o nas lažnjive vesti, je v Vašo korist, da se preprčate o svetovno znani

Lubasovi harmoniki

Lubasova harmonika je prvovrstna po kakovosti. Lubasove harmonike ne more nihče originalno ponarediti. Lubasova harmonika se igra po vsem svetu. Lubasova harmonika zajamčena 2 polni leti. Lubasova harmonika je že 50 let najboljša. Lubasova harmonika je čudovito poceni in sicer:

Št.	Ime	2 vrstna	2 krat glašena	Din
500	„Apolo“	2	2	600—
509	„Musika“	2	2	800—
512	„Harmonie“	3	2	1200—
515	„Princes“	3	2	1600—
519	„Kraljica“	3	3	1800—
523	„Sirene“	4	2	1950—
527	„Ljubček“	4	8	2100—

Te cene veljajo samo za Ljubljanski velesemaj.

Brez drugih stroškov! Iz trgovice v Celovcu 10 % ceneje! Po teh cenah in v tej dobri kakovosti kupite samo pri

FRANC LUBAS & SIN
izdelovalnica harmonik

Celovec (Klagenfurt), Avstrija

Lastni zastopniki in zaloge v Severni Ameriki, Južni Ameriki, Franciji, Belgiji, Nizozemski in Nemčiji. 6346

Prvo ljubljansko gasilno in reševalno društvo javlja tužno vest, da ga je danes za vedno zapustil njegov nepozabni organizator in častni član, tovariš

Fran Barle
magistratni ravnatelj.

Pogreb dragega nam pokojnika se bo vršil izpred Mestnega doma v soboto, dne 26. maja t. l. ob pol 4. uri pop.

Njegov spomin bo neprestano bdel nad nami in nas bodril k nadaljnjemu gasilskemu delovanju,

V Ljubljani, dne 23. maja 1928.

Prvo prostov. gas. in reš. društvo.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Toda ni ga bilo več videti. Tudi on se je bil izmuznil s pozorišča; morda je bil krenil skozi grad, da bi ju prestregel pri mrežnih vratih in bi ju pregovoril. Čakal sem ga in tolkel s palico po pesku, razburjeno opazujoč vogal grajskega poslopja. In res sem ga kmalu zagledal. Stopal je proti meni, zasenčujoč si oči s klobukom, zakaj opoldansko solnce je neusmiljeno pripekalo z neba. Opazil sem, da gredoč giblje z ustnicami, a ko sem ga ogovoril, je veselo vzdignil oči od tal.

»Da,« je odvrnil na moje vprašanje, »hitel sem skozi grad in sem ju ustavil.«

»Bob v steno,« sem dejal. »Ljudje so bogme dovolj neumni, da upajo izpodrinuti kraljevsko vladu s svojim odsekom rokodelcev in lončarstev.«

»Tudi jaz sem član komiteta,« je rekel župnik z lahnim nasmeškom.

»Član komiteta!« sem vzkliknil in dih mi je zastal od strmenja.

»Tako je.«

»Nezmislil!«

»Zakaj?« je vprašal mirno. »Ali nisem od nekdaj prerokoval tega, kar se godi? Vidite, to je tisto, kar učil Rousseau in z njim vred Beaumarchais po svojem »Figaru«. Prvega prežvekujejo vsi filozofi, drugemu ploskajo vse lepe gospe! Napovedani dan je prišel, in jaz, gospod vikont, sem vam svetoval, da branite svoj

stan. Za svojo osebo se čutim siromašna in branim pravice ubogih ljudi. In da govoriva o komitetu, v katerem ne vidite drugega kakor smešnost in nezmisljenost: povejte mi, ali ni kakršnakoli vlada še vedno boljša od nobene? Umejte vendar, prijatelji, da stari stroj razpada. Intendant je pobegnil. Uradnikom ljudstvo ne zaupa več. Vojska se brati z množico. Pisarji in davkarji so ... sam Bog si ga vedi, kje!«

»Če je tako,« sem rekel ogorčeno, »tedaj je za plemstvo čas, da ...«

»Da stopi na čelo in vzame vladu v svoje roke?« mi je presekalo besedo. »S čigavo pomočjo? S pomočjo peščice hlapcev in lovskih čuvajev? Zoper ljudstvo? Zoper množico, ki ste jo videli na cahorskem trgu? To ni mogoče, gospod.«

»A to bo narobe svet,« sem dejal. »Obča zmešnjava!«

»Tem bolj je ljudem potreba trdne in neomajne opore ... ki ni od tega sveta,« je pobožno odvrnil.

Odkril se je in zamišljeno pomolčal. Nato je nadaljeval:

»Vidite, tako je stvar. Doury mi je povedal, da se plemstvo zbira v Cahorsu, z namenom, da bi strnilo svoje vrste in se postavilo ljudstvu po robu. To je jakov načrt, ki more le poslabšati položaj. Posledica bodo baš tisti izgredi, ki si jih najmanj želimo.«

»Izgredi v Cahorsu?«

»Ne, po deželi. Buton gotovo ni govoril kar tako. Dober človek je, a dvoma ni, da pozna druge, ki so manj dobri od njega; in na Quercyjskem je obilo samotnih gradov in v njih živi nekatera šibka ženska, ki se je še niso dotaknile surove roke, in nekateri otroci ...«

»Za Boga!« sem vzkliknil ves prepaden. »Po tem takem se bojite kmečke vstaje?«

»Bog ve, kako še bo,« je dejal resnobno. »Očetje so jedli kislo lesnike, sinom pa skominajo zobje od njih. Koliko let že razsipljejo v Versaillesu seljakov znoj, njegovo kri in meso in mozeg njegovih kosti! Kdo ve, ali ne bodo plačevali teh grehov z glavami! A Bog ne daj tega, gospod, Bog ne daj! ... Čeprav ... ako je vobče kdaj bila taka ura, tedaj bije zdaj.«

Po njegovem odhodu se nisem mogel več umiriti. Kar mrzlica me je bila pograbila ob tistih besedah. Kakšni dogodki so se pripravliali, jaz pa sem moral čakati križemrok! Da bi utešil svojo Dan je bil vroč in ura slabo izbrana za izprehod; toda gibanje mi je dobro delo. Po malem sem se izmotal iz vrtinca misli, v kateri so me bili pahnili župnikovi strahovi, vzbujeni po Butonovem svarilu. Prestal sem gledati stvari z njunimi očmi; in slika Francije, vladane po tolpi kovačev in krčmarjev, se mi kmalu ni zdela več ne tako bližnja ne tako grozeča kakor pred mojim odhodom z doma.

Pomiril sem se; toliko, da se nisem smejal svojemu prstodužu. Župnik se je bil predaleč zaletel v svojih prerokbah — ob Butonovem gobeždanju pa se je bilo vobče škoda ustavljati. Samo brezumje si je moglo predstavljati, da naj bi postala Francija, prva med narodi, uravnovešena in omikana kakor nobena druga, Francija, dežela, v kateri ni že dve sto let nihče nekanzovan kljuboval kraljevi oblasti — da naj bi ta Francija postala pozorišče divjaških izgredov! Kako nezmisljen je bil strah, da bi utegnil nekega dne zavladati v naši zemlji prostaška sodrga in brezimna svoja!

Naročila in vse dopise, ličote in malih oglasov, je poslal na Oglasni oddelk Jutra, Ljubljana, Prešernova 54. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je uparila ličota in naročila, a cer in oglasi se probajo. Četnik račun pošla kraljevo ljubljana, št. 1812

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in ročaj na ramena občinstva. vaka bareda 50 par. Najmanjši znesek Din 5. Pristojbina za tifo Din 5.

ženske, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vaka bareda Din 10. Najmanjši znesek Din 10. Pristojbina za tifo Din 5.

Oglase za nedeljske številke „Jutra“ sprejemamo odslej dalje samo do sobote do 2. ure popoldne.

Kampa kam?

V Rimske toplice je najlepši izlet v Sloveniji. Razne zabave in glasha. 1923/28

Obrit

Prijetno bivanje. Vam tudi lepo stikano in pleskanje stanovanje, katero naj Vam prikaže trdnika Josip Mar. Dunajska cesta 10. plakarica in slikar. 129

Za poletno sezono

je poseben priporočilo trajno kotanje in vodna opuljenja. Separiran oddelk za splošno barvanje. V vseh nianah. — M. Postrajšek, frišer, v domu in posopje. Ljubljana Sv. Petra cesta 12. Telefon 3886. 1886/7

Botrom in botercam

se toplo priporoča fotografije. D. Rovšek, Ljubljana, Kolodvorska ulica 24. 1931/5

Službo dobi

Trg pomočnik. smoten voditi samostojno, večjo delikatesno trgovino. — se sprejme takoj prot. dobri proviziji in meti mora kavejoli. Ponudbe na oglas. oddelk „Jutra“ pod šifro „Delikatesa“. 1881/2

Peka za kekse

Samostojnega delavca takoj sprejmem. Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja na naslov K. Robeuv, tovarna suhora, Maribor. 1928/3

Gospodična

trgovsko izobražena — želi boljšo službo v kavarni ali kaj silnega. Ponudbe pod »Beograd ali Zagreb« na oglasni oddelk „Jutra“. 1926/9

Učenko

za šivanje gornjih delov, sprejemam takoj na Sv. Petra cesti 30. 1929/7

2 frizerki

dobro izurjeni, sprejme proti prvorazredni plači takoj ali pozneje. damski salon Aleks. Gjud, Ljubljana. — Kongresni trg 6. 1929/9

Trg. učenko

absolutno dvoh letnih mešanskih šol. pridno in pošteno, ki ima res veselje do trgovine, s hrano in stanovanjem v bliži, sprejemam takoj v trgovino mešanega blaga. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1923/3

Poslovodjo

otročino v mlekarstvu izobrazila, kavijske zmožne. gospoda sprejemam. Ponudbe s referencami in zahtevki pod »Mlekarna« na oglasni oddelk „Jutra“. 1930/0

Gaterist

circuliratelj in brusar dobe mesto na parni žagi v Sre. Obširne ponudbe s preprosto pričevanje, zahtevami in rokoma nastopa na naslov: Publicitas v. d., Zagreb, Gunduličeva 11. pod šifro »Paropila, Srem 16379«. 1929/2

Vajenca

za krojaštvo sprejme Mur. 22, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1. 1931/1

Pouk

Učitelico. odnosen učitelja nemščine želi gospodična. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelk „Jutra“ pod šifro »Učenje«. 1931/8

Službe išče

Elektromonter. pomožni išče službo. event. sprejme tudi službo »lag.« ključavničar ali kakršnokoli drugo delo. — Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Elektromonter«. 1932/3

Uradnik

vojašine prost. več slov., srbohrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, kakor tudi vsega trgovskega poslovanja, želi službo. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelk „Jutra“ pod šifro »Uradnik 93«. 1932/3

Krojaški pomočnik

išče del. Franc Volkar, Vranapet pri Kamniku. 1933/0

Pletilja

z lastnim strojem, gre na dom — tudi na deželo. — Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Pletilja 11«. 1931/1

Motorna vozila

Avto. znamke »Austro-Daimler«, šestdesetlet, 35 HP, v zelo dobrem stanju po ugodni ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1931/9

Kapital

Družabnika. z 200.000 Din, za dobičkonosni predmet iščem. Cenjene ponudbe na oglas. oddelk „Jutra“ pod šifro »Ugodna prilika 6«. 1930/6

Spalnico

iz trdega lesa, svetlo polirano, čisto izdelano, s jamstvom za 2 leti, postavi na dom proti takojšnemu plačilu za 4000 Din. Štofi Anton, Spodnje Loke, pošta Krasnja. 1934/4

Cepanic

bukovih in hrastovih kupi vsako množico Kirbisch v Celju. 1933/3

Stanovanje

2 sob. kuhinje in pritliklin. elektr. razsvetljava, v novi vili na periferiji Ljubljane oddam s 1. junijem za 500 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1930/8

Stanovanje

3 sob. kuhinje in pritliklin. 3 sob. takoj v sredini mesta. Mestna in solista tržila. — Plačilo za 2000 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Brez otrok«. 1934/6

Sobe

oddam 2 gospodični. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1915/0

Prazno sobo

separirano, s balkonom in elektriko oddam na Mirju, Marmontova ul. 11. 1933/8

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom in elektriko takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1929/0

Prazno sobo

prostorito in sračno, event. s številnim istic gozpa za takoj. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Mirna«. 1931/3

Prodaj

Parcela. suha lega, prodam v sredi mesta. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1929/3

Kino podjetje

na Viču pri Ljubljani — kompletno, s kinoaparatom s pogodbno za 5 let, zelo ugodno prodam, event. dam v najem. Cenjene ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Redka prilika«. 1915/5

Železnih postelj

več sto komadov dobro ohranjenih poceni prodaj. — Mih. Kaučič, Ljubljana VII (Zg. Sika). 1913/6

Vino

Uprava vlastelinstva Ivana grofa Draškovića v Podrav. — Slatini prodaj. 100 hl sortiranega cvička in leta 1926 in 190 hl sortiranega cvička in burgundca iz leta 1927. Pojavnika daje uprava v Podravski Slatini. 1910/7

Vrtniško opeko

stidake, srezano srednje opeko in bobrovec od op. — karna Jeleršek ima vedno v zalogi Jakob Goll. Tv. novaška ulica 1. 1897/8

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvar. — v Ingolstadt: Tovarna motovsa in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. — Komeljska zaloga: Franc Palme, Ljubljana. Gospo. svetaka cesta 7. — Celje: Cankarjeva 8. in Maribor: Korotška 7. 361

Javorjevega lesa

večjo množico, lepega in suhega, 33 mm deb., po ugodni ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1927/2

Smrekov les

za celozelo kupi F. Tome V. G., Medvode. 1931/2

2 vagona krompirja

belega, braneja, kupim takoj po Din 105. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1932/2

Stanovanje

2 sob. kuhinje in pritliklin. elektr. razsvetljava, v novi vili na periferiji Ljubljane oddam s 1. junijem za 500 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1930/8

Stanovanje

3 sob. kuhinje in pritliklin. 3 sob. takoj v sredini mesta. Mestna in solista tržila. — Plačilo za 2000 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Brez otrok«. 1934/6

Sobe

oddam 2 gospodični. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1915/0

Prazno sobo

separirano, s balkonom in elektriko oddam na Mirju, Marmontova ul. 11. 1933/8

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom in elektriko takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1929/0

Prazno sobo

prostorito in sračno, event. s številnim istic gozpa za takoj. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Mirna«. 1931/3

Valjak

(Walzenstuhl) 300 x 800, v dobrem stanju, po ugodni ceni prodaj radi povečanja mlina Karel Goldschmidt, umetni mlin. Fram pri Mariboru. 1928/5

Šivalni stroj

»Singer«, dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1931/6

Vinskih sodov

36 komadov zdravih, rabljenih, od 1—17 hl, prodaj po zelo nizki ceni. Tratinč. — Kavarna Medulič, Zagreb. 1929/3

5 železnih oken

150/280 cm, s steklom in zgoraj ventilacijo (Oberlicht) prodaj Kirbisch v Celju. 1933/3-a

Stručnico

tiskalnice, motor 19 HP in motor 10 HP prodaj Cinal, Celje. 1933/3-b

Kupim

Otroško dvokolo. malo rabljeno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Kolo 12«. 1927/3

Trgovino

otročino trgovski lokal vzajem v najem. event. kupim. Ponudbe na oglas. oddelk „Jutra“ pod šifro »Takoj!«. 1929/8

Smrekov les

za celozelo kupi F. Tome V. G., Medvode. 1931/2

2 vagona krompirja

belega, braneja, kupim takoj po Din 105. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1932/2

Stanovanje

2 sob. kuhinje in pritliklin. elektr. razsvetljava, v novi vili na periferiji Ljubljane oddam s 1. junijem za 500 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1930/8

Stanovanje

3 sob. kuhinje in pritliklin. 3 sob. takoj v sredini mesta. Mestna in solista tržila. — Plačilo za 2000 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Brez otrok«. 1934/6

Sobe

oddam 2 gospodični. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1915/0

Prazno sobo

separirano, s balkonom in elektriko oddam na Mirju, Marmontova ul. 11. 1933/8

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom in elektriko takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1929/0

Prazno sobo

prostorito in sračno, event. s številnim istic gozpa za takoj. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Mirna«. 1931/3

Poselit

Poslopje. pripravno za vsako industrijo, velika dvorana, stanovanje in pisarna, traven pripadajoče poslopje s skladiščem in hlevom, elektr. napeljava, v bližini glavnega kolodvora prodam. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1929/2

Lokali

Gostilno. na prometnem kraju v Ljubljani, za točenje lastnih vin, iščem. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Gostilna«. 1929/3

V najem

z mehanim blagom v Mariboru ali mariborski oblasti vzajem takoj v najem. — Ponudbe na upravo »Jutra« v Mariboru pod »Specerija«. 1928/4

Trgovino

z mehanim blagom, na zelo prometnem kraju, v večjem mestu Stajerske, mesečni promet ca. 100.000 Din — pod ugodnimi pogoji dam takoj v najem. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod »Najem«. 1929/7

Gostilno

v prometnem kraju vzajem v najem ali na račun. Ponudbe z opisom prostorov na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Mirna peč«. 1932/1

Stanovanja

2 gospodični. sprejemam na hrano in stanovanje v sredini mesta. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1929/3

Stanovanje

2 sob. kuhinje in pritliklin. elektr. razsvetljava, v novi vili na periferiji Ljubljane oddam s 1. junijem za 500 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelk „Jutra“. 1930/8

Stanovanje

3 sob. kuhinje in pritliklin. 3 sob. takoj v sredini mesta. Mestna in solista tržila. — Plačilo za 2000 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Brez otrok«. 1934/6

Sobe

oddam 2 gospodični. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1915/0

Prazno sobo

separirano, s balkonom in elektriko oddam na Mirju, Marmontova ul. 11. 1933/8

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom in elektriko takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 1929/0

Prazno sobo

prostorito in sračno, event. s številnim istic gozpa za takoj. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »Mirna«. 1931/3

Prijazno sobo

v mestu išče s 1. junijem mlad uradnik. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro »St. 60«. 1929/0